SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALÀ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPREMPTA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, 1ERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2,291

ANY IX NUM. 2.571 | BARCELONA, DILLUNS 18 DE MARS DE 1912 | UN NÚMERO, 5 CENTIMS

Ocupen el primer lloc entre'ls remeis científics de les vies respiratories desde fa més de vint anys les
PASTILLAS MORELLÓ
Obren per inhalació antisèptica y balsàmica sobre la traquea, bronquis y pulmons, curant les causes que produeix la TOS, com són: refredats, catarros, bronquitis, asma, ronquera, grip, enfisema, etc., etc.

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
ÚLTIMS DIES
DE LA
EXPOSICIÓ
Y VENDA DE
Objectes pera regal
Preus excepcionals
en
Coberts, Ganivets, Trinxants, Pales, Culleretes, Molls, etc., de plata de llei.
Jocs pera cafè, postres, cervesa, lavabo y tocador; Licoreres, Centres, Figures, Rellotges, Quadros, Escrivaníes, Mobles fantasía, Saquets de pell, Cigarreres, Petaques, Targeteres, Perfumería, Binocles pera teatre, Máquines d'afeitar, Paraigües, Bastons. Fotografía, Dibuix y Pintura.
Grans ocasions en Mantellines, Llanes y Sedes
pera
SETMANA SANTA

L'abolició de l'impost de consums

Les deficiencies de la llei substitutiva de l'impost de consums, han plantejat el problema de l'abolició d'aquesta reforma tributaria o de l'adopció de nous medis pera la vida económica dels municipis.

L'ensaig realisat pel Municipi de Madrid no ha pogut donar satisfactoris resultats. L'Ajuntament madrileny no ha tingut la fortuna ni d'instituir en condicions adequades l'impost de lloguers, ni de veure reduits els preus dels artícles necessaris pera la vida, ni de sostenir una bona recaudació financiera.

Així les coses, el Govern sembla inclinat a una nova reforma. S'atribueix al ministre d'Hisenda el propósit de suprimir l'impost de lloguers. Se suposa an en Canalejas convensut de la conveniencia de modificar la llei substitutiva dels consums. Y se diu que'l Parlament será cridat, quan torni a reunirse, a rependre l'estudi de la millora del régim tributari comunal.

Amb aquestes noticies ha de ferse cárreg l'opinió pública d'una altra claudicació del partit liberal dinástic, la missió del qual consisteix no en realisar idees progressives, sinó en malograrles o devorarles.

En lo de la supressió dels consums, com en tot lo que es desitg y ideal d'una generosa democracia, els Governs presidits per en Canalejas no han sapigut executar una obra positiva. Han abandonat les reformes contingudes en el seu programa, sacrificantles a l'ús precari del poder públic. Han actuat com a mandataris d'un régim oligárquic, encervant l'acció social dels pobles d'Espanya. Han viscut una vida insignificant y anónima, talment com si res representessin en el procés evolutiu de la conciencia popular.

Prefereix en Canalejas la monarquía a la llibertat, el «statu quo» al progrés, el servei den Maura al servei del país. Per això la seva actuació es anodina, abortiva, castrada, en tots els aspectes de la vida pública. Y per això mateix está avui agotat y abatut, sense haver produit l'esplendor d'un sol pensament, y sense deixar rastre del seu pas pel poder.

***

L'impost de consums devía resoltament abolirse, no en la part indicada per l'anterior Govern, sinó respecte a tots els artícles sotmesos a imposició, principalment als de primera necessitat, entre'ls quals figura la carn.

Aquest impost es injust, depressiu, anticonómic y antisocial. Es propri de'ls pobles primitius y de les civilisacions anémiques. Ataca a la societat en els seus elements vitals, perqué deprimeix a les classes treballadores. Alimenta les finanses que afavoreixen iniquament al ric y agobien brutalment al pobre.

Els consums estan condemnats pels homes de ciencia y pels esperits progressius y rectes. Constituexen un sobrepreu de la existencia. Obren com una disminució dels salaris y com una depreciació de la moneda. Reclamen una recaudació abrumadoramente cara y fatalment vexatoria. Són un estigma y un oprobi de les economies financieres que no han sapigut destruirlos.

Però els consums estan arrelats a Espanya, perqué hi representen el predomini de les classes riques y les concepcions y els egoismes de l'opinió conservadora. Ne viuen l'Estat y el Municipi en quantitats altíssimes. L'ingrés que proporcionen allunya la reforma de la base tributaria pera acomodarla als principis de la raó y a les lleis de la justicia.

Per aquesta causa no hi ha lloc a esperar den Canalejas ni del seu ministre de Hisenda que procurin salvar del fracás la llei substitutiva de l'impost de consums. Ni l'un ni l'altre tenen la valentía necessaria pera imposar una transformació de les hisendes de l'Estat y del Municipi pera apoiarles en l'imposició dels que detenten la riquesa y en la desgravació dels humils.

Y així es de creure que en Navarro Reverter abrigui el propósit de suprimir l'impost de lloguers, que es cent vegades més just que'l de consums sobre les carns. El ministre d'Hisenda voldrá defensar les entrades del Tresor, encara que surtin de la vida dels treballadors; preferirá deixar tranquils als poderosos, sacrificántloshi les normes de la ciencia; conservará les institucions vigents del dret financier espanyol, que són una excepció de rutina y d'injusticia en les experiencies y en les llegislacions d'Europa.

***

En Canalejas ha plantejat en 1911 el problema dels consums, no pera resóldrel d'acord amb les demandes d'una excelsa democracia, sinó pera destruirlo y enterrarlo amb un ensaig ple d'errors y de deficiencies.

La reforma ha sigut parcial, en conseqüencia contraria a les necessitats populars; ha donat medis substitutius molt regatejats y en desacord amb la capacitat contributiva; ha compromés una esperansa de l'opinió democrática amb l'exigencia d'una nova tributació sense abolir enterament l'antiga.

D'aquesta manera se frustra, per notories culpes del poder públic, un ideal social y económic que ha cristallisat en la civilisació. A Espanya les lleis tributaries contrarien y ofeguen el desplegament de la vida. Les cárregues contributives no estan repartides progressivament sobre la riquesa, sinó principalment sobre'l miserable ingrés dels que sostenen amb aspror el combat per la existencia. L'economía pública no té matisació ni orientació de naturalesa social, sinó un sentit obertament contrari a les aspiracions modernes.

Els consums seguiran mentres el régim estigui en peu, mentres sigui una martingala el lliberalisme de l'esquerra monárquica, mentres duri la paradoxa d'uns Governs, com l'actual y els anteriors regits per en Canalejas, en els quals s'esvaeix tota idea progressiva.

Els liberals dinástics no senten l'amor al poble, ni l'acció de la multitut, ni l'ambient de l'obra social. Cent vegades y a totes hores sacrificaran bojament l'ideal humá a les doctrines y a les concupiscencies conservadores.

J. LLUHI RISSECH

Notes polítiques

Obsequi an en Gausachs

La Junta Directiva del C. N. R. del districte IV ha organisat un sopar íntim en obsequi del que ha estat fins fa poc el seu president, nostre amic don Josep Gausachs, volguent així testimoniarli l'agraiment que sent aquella casa pels molts sacrificis que l'esmentat amic porta realisats per ella.

L'acte se celebrará el dia 28 del corrent, anunciantse oportunament el lloc y l'hora.

No obstant el carácter íntim de la festa, són moltes les personalitats del nostre partit que tantost han tingut coneixement de la seva organisació s'han afanyat a inscriureshi. Per això l'acte d'obsequi an en Gausachs promet esser un éxit.

La U. F. N. R. del Districte II

La Junta Directiva de l'U. F. N. R. del Districte II, en sessió celebrada el passat divendres, va adoptar, entre altres, els següents acords:

Procedir amb tota la rapidesa possible a l'organisació de la Biblioteca del Centre, nomenantse pera aquest objecte una comissió composta dels senyors don Josep Buxó, bibliotecari de la Junta Directiva; don Angel Pons, bibliotecari de la Secció de Joves, y els socis don Cosme Illescas y don Andreu Aymar.

Adherirse a la campanya iniciada per la Associació Nacionalista Catalana a favor del servei militar voluntari y a l'Homenatge que els elements progressius de Barcelona preparen a l'eximi republicá y lliurepensador portugués senyor Magalhaes Lima, amb motiu de la vinguda de tant eminent home públic a nostra ciutat.

Endressar al diputat a Corts per Balaguer, nostre bon amic y correligionari don Felip Rodés, un ofici de felicitació per la seva brillant intervenció com a representant de la Conjunció Republicana Socialista en el debat económic suscitat darrerament al Congrés.

Centre Nacionalista Republicà "Sang Nova,,

Aquesta entitat celebrará reunió extraordinaria de socis demá, a les tres en punt de la tarde, pera tractar de la reversió dels tramvies. Degut a l'importancia de l'acte se suplica l'assistencia.

Els socialistes

L'Agrupació Socialista Obrera celebrá ahir una vetllada política a fi de recordar la proclamació de la «Communne» de París.

Prengueren part a tant brillant acte'ls companys Reoyo, Estrada, Bueso y Ampar Martí.

Foren tots molt felicitats per sos parlaments.

Avuí dilluns se celebraran actes semblants en els centres socialistes de Gracia y Sant Martí.

Cròniques Argentines

Balans de coses catalanes.--Impresions de la campanya

Alló d'«Hesterni sumus et implevimus», de Tertuliá, podriem aplicarho a l'esperit hegemónic de la rassa catalana...

He recorregut bona part del «charco» y do les comarques del sí d'América y per tot he trobat gent nostra.

Per l'Avinguda de Maig, de Buenos Aires, no més sentireu la nostra parla... Pels cafés y teatres predomina la llengua catalana... En les fondes y pensions us trobareu amb compatricis...

Malgrat aquesta forta invasió, l'esperit catalanesc no's veu enlloc.

Hi han dos centres que porten epígrafs nostres, y a excepció del Casal, la tasca patriótica no está pas a primera fila. El Centre Catalá viu del joc, però descaradament y el més aspre caciquisme plana pel seu ambient. Bona prova n'ha estat la darrera batalla en que's discutia la presidencia pera posarhi a un eminent patrici, company nostre d'ideals, el doctor Martí Dedeu, de patriotisme ben reconegut, que s'ha vist substituit per l'actual president el senyor Adolf Grau, que té tant de catalá com nosaltres de madrilenys...

L'únic periódic, «El Correu de Catalunya», que defensa amb coratge solucions autonomistes de bona mena, se veu postergat y arraulit, morint gairebé d'anemia, mentres l'empresa d'«El Diario Español», reuneix ara, amb accions, més de 250,000 pesos, que els empleará en fer propaganda espanyolista de «bona mena», amb capitals de gent catalana, que amb la més bona fe del món aporten els seus diners que escatimen y regategen en una miserable suscripció per la campanya de l'únic setmanari de color catalanesc.

Com a nota d'informació, devem fer present la joia amb que la colectivitat ha vist la concessió del títul de comte al Sr. Artal, del Directori de concentració catalana; això ha commogut els esperits que bullint d'entusiasme, s'han apressat a constituirse en comissió pera organisar un homenatge que devia tenir lloc en el «Magestic Hotel», però les noves arribades de les recents catástrofes d'Andalusia, mogueren al festejat a negarse a acceptar l'ápat, pera emplear els diners que pera això devien gastarse en fer un enviu a les víctimes. El comte d'Artal encapsalá la llista amb 2,000 pessetes y la Patriótica amb 15,000. No seria millor que per comptes de remeiar malvestats fortuites, se les amb els cabdals dels espanyols d'América, obres de permanencia y de fermesa, com són canalisar les acequies, construir aqüeductes, endigament de ríus?...

Ara's prepara un número extraordinari de «El Correo de Cataluña», que sens dubte ha de cridar fortament l'atenció per constituir son sumari un índex de l'industria catalana y de l'art patri en el sud d'América... La direcció la té't nostre ferm company en J. Lleonart y Nart, que tantes proves de patriotisme y bon gust ha donat en les seves tasques culturals y de reivindicació catalana...

Ha entrat a la casa editorial del colossal setmanari gráfic «Mundo Argentino», nostre antic company y colaborador, en J. Vilá y Estruch, el qual se proposa fer desde les seves columnes una tasca d'expansió de cultura catalana, donant a conéixer lo bo y millor de nostra terra...

Y prou pera aquesta primera crónica que ja tenia anunciada desde fa tres mesos que soc a la República Argentina... Prometo ferho setmanalment y balansejar totes les coses d'aquestes floreixents regions americanes.

Salutacions als bons companys d'EL POBLE CATALÀ, y fins a dissabte.

LLUIS DE MONTANER

ECOS

EN GAIREBÉ totes les seves conferencies l'Eugeni Noel repeteix la seva congratulació perqué aquí, a Barcelona, no hi ha qüestió taurina. Y era ahir, precisament amb un sol bon flamenc, que dues multituts, trenta mil ciutadans, s'agombolaven en les dues plasses, que junt amb els convents, tanquen el siti posat a la ciutat per l'espanyolisme religiós y l'espanyolisme flamenc, pel frare y pel torero, les dues representacions més enormes de la vida espanyola.

Es clar que no hi ha a Catalunya qüestió taurina. Fins ara, cap poeta nostre—una anécdota que oferim an en Noel—ha dit com en Manuel Machado, que canviaria'l més perfecte dels seus sonets per saber posar un bon parell de banderilles, ni cap regidor ha estat matador de toros, ni surten «maletas» de la gent de l'hostia, ni ahir a la porta de la fonda del «Cortijano» ferit, s'hauran format rotllos. Que d'ont surten els trenta mil espectadors d'ahir? No se han de oblidar els cent vint mil no catalans que conviuen amb nosaltres y als catalans taurófils que van als toros pera mostrarse com a esperits forts, com a homes de món y sense prejudicis, com a xicots vius. Es una variant aquesta cómica taurofília, de la del parlar castellá. Els que ho fan creuen adquirir una perfecció, assolint per aquest sol fet una finesa desacostumada en aquestes terres. Suposen al castellá més polit com de vella rassa que es y adopten el seu idioma pera deixar la vulganitat catalanesca. Així es el taurófil. Anar als toros y creure amb els toreros dona aspecte de «corrido», d'home trívol, que entén en un espectacle d'homes «echaos p'alante». El catalá va als toros, com a un café concert, a ferse veure, actuant d'infant terrible. Ni se'ls estima, ni sab de qué va, però ell ja está cansat de patir per Catalunya, que li ha fet passar la joventut ple de serietat.

Lo d'ahir va esser la confirmació de les paraules den Noel. Quan el «Cortijano»—conten els que ho vegeren—tremolós davant del toro, el feria impíament sense encertar a matarlo, tirantse damunt la bestia amb totes les precaucions, el públic, esvalotá, udolá, llensant contra'l torero totes les virulencies, tots els renecs y tots els adjectius infamants. Una veu més forta que les altres cridá: «Que te ha convencido Noel?» Si no marxava decidit contra'l toro, si no'l matava, no estaria convensut pels antitaurómacs? El «Cortijano» se tirá a matar, però'l toro també y en la lluita guanyá la bestia. Y aleshores se produí el moment covard de la plassa de toros, el crit de por d'aquells quinze mil espectadors que havien anat a la festa que enforteix l'ánima amb la visió de la sang, de l'audacia y del perill y se trobaven amb que aquell cos policromat y lluminós que ballava en les banyes no era un héroe, sinó un pobre home que's guanyava la vida. Y d'aquells quinze mil cors que anaven als toros fa ler coratge sortia un ai! d'esgarrifansa, ple, no de pietat, perqué la pietat no hi té cabuda en la plassa, de por y de feminitat.

A les Rambles, un amic ens deturá: «Quin éxit en Noel!» Sí, éxit; per qué no? Trágic, sagnant, però éxit. Es clar que no hi era en la geniada que marxava Granvia y passeig de Colon avall. Estava en el crit que empenyia al «Cortijano» a les banyes homicides, en aquell ai! covard de tota la plassa, en la música que animava la sort de matar y que parava de tocar per imposició de la multitut, en aquell home amb la cuixa travessada, ofert, sagnant, a la plebs. Si en Noel es implacable, ahir beuria en ofrena a la plassa vella de Barcelona, a la dels quinze mil «aficionaos», que tremolaren davant la sang, a la de la cuixa trágica passejada per la ciutat, a la del toro triomfant...

COMENTARIS

Les grans ciutats

L'arcalde de Madrid aspira, segons diu, a nivellar el pressupost municipal y a liquidarlo amb un sobrant o superávit. Abriga, además, l'esperansa de recaudar cada any 40 milions de pessetes, o sigui més de 10 milions més que actualment.

No concebim cóm podran realisarse aquests miracles. Ni'l municipi madrileny té marge suficient pera desplegar les seves entrades, ni's troba en situació excelent en la realisació dels seus serveis públics, ni está lliure de cárregues tremendes per raó del personal, del deute y de les imposicions de l'Estat.

Els grans municipis estan a Espanya sacrificats a l'economía deplorable de l'Estat. Són, además, presoners d'una llei funesta. Careixen de poders, de funcions, de medis económics. No tenen ni llibertat ni forsa pera plantejar y resoldre el problema de la municipalisació de serveis, ni pera conseguir ingressos adequats pera tots els fins de la seva vida.

Per això es evident que s'equivoca l'arcalde de Madrid. Les seves paraules responen a una manía de grandeses, no a una realitat social ni a una concepció administrativa en consonancia amb el vigent régim.

Si no canvía fonamentalment l'actual estat de coses, la gran ciutat, diguis Madrid, diguis Barcelona, arribará amb dificultats immenses a recaudar trenta milions anyals y a realisar migradament els seus serveis y els seus fins. Si l'Estat no desapareix del pressupost será incompatible amb la nivellació y el superávit, perqué contindrá un excés sobre les entrades. Y si la llei no autorisa ni regula la municipalisació, la gran ciutat será víctima dels monopolis de les empreses privades, en lloc de incorporarles a la seva economía financiera.

Però el régim no es propici ni a la vida ni a l'esplendor de la gran ciutat. L'ambició del régim consisteix en sacrificarho tot a la plétora de l'Estat y al partidisme de les dues clienteles dinástiques.

Nacionalisme cultural

En aquests temps de desorientació política y de lluites intestines dels partits, signe evident de la seva manca de coesió ideal y del seu fracás davant l'opinió pública, fa bó de veure com qualques entitats del nostre partit s'interessen pera omplir el vuid que la passió política deixa, amb la preocupació per la cultura, física y moral, creant escoles, agrupacions de sport, sales de lectura y altres elements indispensables pera formar una joventut inteligenta, sana y patriótica.

Podriem citar diversos exemples d'aquest treball modest y perfidiós que qualques amics nostres estan realisant en silenci entre la indiferencia o el pessimisme dels més. Però el qui vulgui convéncers de que dintre'l nostre partit hi ha quelcom més que objectius electorals o lluites de capelleta, no té que fer altra cosa sinó visitar els vespres, de sis a deu, quan encara no han entrat en funcions els que van a pendre café y a jugar al «solo» o a la «manilla», els nostres Centres y Ateneus. Allí veuran que'ls que no poden sostenir escoles diurnes per la manca de recursos económics, realisen el seu fet creant escoles nocturnes gratuites en les que s'ensenya a llegir y escriure als fills dels obrers que de dia treballen; sales de lectura modestament montades, però públiques, oferint al sedent de instrucció els seus llibres recentment adquirits o donats; no molt notables, però que representen un esfors digne de lloansa per la seva finalitat.

El nostre estimat diputat en Pere Coromínas, va iniciar no fa molt en aquestes columnes y en un admirable artícle, un recull de llibres pera unar fundant biblioteques populars. L'idea fou acullida amb entusiasme, com se mereixía. Y els llibres van recullintse poc a poc. Quan vagin fundantse en els nostres Centres, noves sales de lectura, qui ho dubta que tindran una major efervació moral y un major valor de cosa efectiva?

Però, ja abans d'això y després les nostres entitats realisen moltes d'elles, una acció cultural que mereix un elogi públic, mal sigui, sinó, pera encoratjarles y que tinguin imitadors.

Voldría, doncs, parlar d'aquestes entitats y com que pera parlar bé d'una cosa s'ha d'estudiar l'exemple que un té més aprop y en contacte, parlaré de la feina admirable que realisen els amics del C. N. R. del Districte VII.

L'altre dia, a l'hora de classe (quarts de vuit del vespre), vaig tenir ocasió de fer una visita a les escoles nocturnes del mentat Centre. Y l'espectacle que's presentá davant mos ulls era veritablement hermós y encoratjador.

En una dotzena de taules, de quatre en quatre hi havien assentats com una cinquantena d'alumnes de lo més heterogeni. Hi havien allá tota classe d'oficis. Segons vaig sapiguer després la major part d'aquells nois eren perfectament miseriosos. Molts d'ells habiten en la falda de Montjuic o en els carrers rebaixats dels barris de Dressanes. Són nois o joves enviats prematurament al treball per necessitat, per miseria de llurs famílies. Així, doncs, n'hi havíen de grans, de petits, de grossos bigotis, de barbamecs. Y tots guardaven una actitut correcta, seriosa, com si estiguessin compenetrats de la santetat d'aquella sala de festes, empaperada d'un alegre tó verdós clar, en els moments en que el's hi eren.

A l'entrada, un jove professor de cara afeitada y parla atractiva, anává desgranant davant aquella concorrencia pintoresca, les explicacions d'una llissó gramatical. L'ajudava un altre jove de mirada bondadosa, modest y actiu, segons vaig poder apreciar.

Al cap d'alguns moments s'acabá la llissó de gramática y comensá la part de lectura. Llegíen en catalá aquells joves obrers. Y el llegíen bé, correctament, com no el llegeixen més de quatre que's vanten de catalanistes. Els joves professors se multiplicaven entremitg de tants alumnos. Acabaren just. Quan sonaven dos quarts de deu, hora d'acabament, llegía el darrer alumne.

Després s'aixecaren y anaren desfilant poc a poc, baixant la escala amb el cor content y el semblant satisfet, convensuts de que acabaven de complir una missió augusta, la d'obrir la seva inteligencia a la cultura, única redemptora.

Els joves professors m'explicaren, allavores, el métode y funcionament de la escola. Aquesta se divideix en dos classes, una de dos quarts de vuit a dos quarts de nou y l'altra de dos quarts de nou a dos quarts de deu del vespre. Assisteixen quotidianament 50 alumnes a cada una. N'hi assistíen més, però tingueren que tancar la matrícula, car el professorat hagués estat insuficient y el material d'ensenyansa també. Els dilluns se'ls ensenya escriptura catalana y aritmética, el dimars lectura y gramática catalanes, el dimecres escriptura castellana y aritmética, el dijous lectura y gramática castellanes y el divendres escriptura catalana y aritmética. El dissabte fan festa. Además d'això, alternant, se'ls donen petits cursos d'historia, geografía, etc.

El plan, com se pot veure, es senzill. No hi ha pretensions d'ensenyar un nou sistema. Es practicar ingénuament la máxima de ensenyar al que no sab amb bona voluntat y entusiasme. Y lo más admirable es que tota aquesta ensenyansa se dona completament gratuita. Els alumnes no han de pagar res ni el material que gasten.

Fins ara això no més ho feien els instituts religiosos, y encara. Els amics, els fraternals amics del C. N. R. del districte VII han arribat a establirho a copia d'esforsos y bona voluntat, en una escola genuinament catalana. Y es l'obra más positiva que poden fer, car, aquells nois pobres, plens de miseria, que han de guanyarse el pa quan encara no han arribat a la plenitut de la seva constitució física, embrutits per l'ambient que respiren en tallers mal sans y per les costums depravades que en ells apréhen, quan més endavant sápiguen llegir y escriure, y tinguin una modesta y senzilla cultura general, recordaran amb fruició la escola que concorregueren, la escola d'un Centre Nacionalista Republicá.

Per això el *cronista*, que forma en les filleres de la entitat susdita y que ha ajudat an aquells bons amics en la seva tasca, se sent orgullós de poder fer públic aquest avens positiu del nacionalisme en la barriada obrera del Paralel. Y voldría más que això. Voldría que, deixant per un moment els pessimismes y les lluites de bandería, els nostres homes representatius y les entitats más fortes se preocupessin d'aquest aspecte de la nostra acció patriótica, el más important, sens dubte, y ajudessin a agombolar tots aquests petits esforsos isolats, unificantlos, fins a crear grans grupus escolars per districtes, que podrien orientarse en un sentit sanament patriótic y progressiu.

J. BERTRAN Y BALLET

MUSICA

LA GRISETTA, òpera en tres actes del mestre **Josep Ferrer-Vidal**

Vaig a referirme a l'audició íntima de la ópera «La Grisetta» del mestre en Josep Ferrer-Vidal, que dies passats tingué lloc en el Teatre de Novetats, vegentse, dégut a tal solamnitat, l'espaiosa platea y pis principal, curulla de distingida concurrencia, entre la qual a més de comptarshi en gran nombre les famílies de la nostra aristocracia, hi estava representada l'«élite» musical de Barcelona, recordant haver vist, entre molts de altres, als mestres Morera, Espadaler, Lamote de Grignon, Mas y Serracant, Alfonso, Borrás de Palau, Sala, etc., a tota o casi tota la crítica de Barcelona y als senyors Pena, Casanovas, Negrevernis, Colloso, Moragues, Mestres, etc., etc.

Abans que tot, dec confessar ingenuament que no vaig poguer formar un judici seré de l'obra, perqué no se'm havia fet a mans el llibre, y naturalment es bon xic difícil, judicar una ópera, sense sapiguer el desenrotllo de la mateixa y mancant el marc de l'escenari, que ajuda en gran manera a arrodonirlo. Al mateix temps, es impossible ferse cárreg de fins a quin punt arriba la forsa descriptiva y emotiva de l'orquestra, ja que's desconeix que es lo que yesteix, que es lo que vol expressar, que es lo que acompanya.

Feta aquesta aclaració que considero primordial, m'atreveixo a dir que l'ópera del senyor Ferrer-Vidal, té un segon acte forsa remarcable, ont l'orquestra tractada d'una manera forsa original, arriba a adquirir sonoritats segures, que fan creure en la concepció d'una obra dramática, si be hi han pinzellades que pequen de romanticisme, cosa que pot esser degut al temperament del músic.

El primer acte, malgrat que no decau, no arriba a adquirir l'amplada y bonicsa del segon. Potser es degut a que durant el transcurs del mateix, casi sempre se sent l'orquestra en el mateix to; potser peca de que'l metall, tractat d'una manera molt nova, quelcom efectista, ofega qualques vegades a les demés parts de l'orquestra.

El tercer acte, está també bé, encara que jo crec que'l millor de tots es el segon. Ha de tenirse en compte que aquesta es la primera ópera que'l senyor Ferrer-Vidal dona al teatre y com es natural, no es extrany que no sigui una perfecció, lo que pot calificarse de temptativa.

Es tot lo que puc dir, degut als motius exposats al comensament d'aquest artícle, de l'ópera «La Grisetta» del mestre en Josep Ferrer-Vidal; fora de desitjar que la poguessim veure posada en escena y aleshores, es quan un home pot judicar segurament. De tots modos me complasc en dir que va produirme un molt bon efecte, la música de

«La Grisetta» y per l'esforç que representa l'haver donat a llum una obra de les proporcions d'aquesta, mereix el senyor Ferrer-Vidal un elogi, que no li regatejo. Davant una prova palesa de la valua del senyor Ferrer-Vidal, com ha sigut «La Grisetta», es d'esperar que noves produccions, coronaran el seu renom de músic.

El públic, com he dit, nombrosíssim, aplaudí sorollosament a l'autor, fentlo sortir al palc escénic, diferentes vegades.

Y ara, aprofitant l'ocasió de l'audició de aquesta ópera, no fora hora de procurar que'ls mestres músics, deixant de banda les petites diferencies o antagonismes que'ls puguin relativament separar, procuressin ajuntar voluntats, nuar esforsos y arribar a la fundació d'un Teatre Líric Catalá, ont les obres llurs, trobessin un ample marc y interpretades per artistes de gran valua, tenint per complement una nombrosa y bona orquestra, s'hi pogués trobar a més d'un positiu benefici, el goig y la satisfacció meritíssima d'haver contribuit al deixondiment de la música nacional catalana?

No fora una obra que mereixeria les alabanses de tothom, que aquesta mateixa empresa, una vegada finida la temporada aquí, anés a fer una «tournée» per França, Alemanya, Italia, etc., a donar a conéixer la nostra música, la valua dels nostres músics?

No ho fan així aquestes companyies extrangeres que veiem desfilar per davant nis nostres ulls?

Tan difícil es terho, doncs, nosaltres?

Pénsinthi bé'ls nostres músics, pénsinthi bé'ls que's diuen Morera, Lamote de Grignon, Espadaler, Pahissa, Ferrer-Vidal y tants d'altres; es difícil fer una gran cosa, unant tots separats, en lloc d'ajuntar tota la forsa que en ells se troba, totes les voluntats sotmeses a un sol fi determinat y ells mateixos com han fet ara'ls autors dramátics catalans, portar a terme una bella obra, cercant de entre ells mateixos, qui més hi pot fer.

Pensis qué no representaría davant de nostra estimada terra un acte d'una tal grandiositat, un acte que mereixería, com he dit, les sinceres alabanses de tothom.

AGUSTI PERENA

HOMENATGE A L'ORFEO CATALA

Ahir al matí s'efectuá, com estava anunciat, l'Homenatge a l'Orfeó Catalá y al seu mestre Lluis Millet.

Al Palau de la Música Catalana, ont tingué lloc, hi havía a mitg matí una gran gentada. Seguidament hi anaven entrant chors y orfeons amb ses banderes.

Ben tocades les onze comensá l'acte, amb el descobriment de la lápida recordatoria de l'Homenatge, colocada en un replá de l'escala principal. El reste de l'escala estava ocupat d'orfeonistes y persones que volien presenciar la cerimonia. En aquella hora compareguén la Comissió organisadora de l'acte, formada pels senyors Morera, Granados, Mas y Serracant, Puigdoménech, Ferrer Vidal, Torelió, Mota, Pena y Visay, y amb ella els mestres Millet, Pujol y Nicolau, el president de l'Orfeó y representant de la Diputació senyor Cabot, el representant de l'Ajuntament senyor Ripoll y alguns altres senyors.

Reunits tots davant del Drap barrat que amagava la placa, el senyor Visay, secretari de la Comissió, llegí l'acta en que fou pres l'acord de fer l'homenatge y afegí unes quantes paraules ponderant la significació del mateix. Fou molt aplaudit. Seguidament fou descoberta la lápida en que's fa constar la data de l'interpretació de la «Missa en si menor» de Bach, que es el motiu de l'Homenatge.

La lápida es de marbre blanc, emmarcada en una elegant garlanda també de marbre, resultant el conjunt d'un gran gust artístic. Es obra de l'eminent Doménech y Muntaner.

Després la Comissió y els orfeonistes passaren a la sala de concerts, en mitg d'una ovació que'ls tributá la concorrencia, ocupant els llocs destinats en l'escenari y comensaren els discursos.

El senyor Mota, en nom de la Comissió organisadora de l'Homenatge, oferí aquest a l'Orfeó y al mestre Millet, fent algunes oportunes consideracions sobre lo que representen els chors y orfeons y lloant calorosament l'institució que's festejava, per lo que enalteix l'art y Catalunya.

El mestre Millet contestá amb un sentit discurs agraint l'obsequi que se'ls tributava y que digué es més gros de lo que l'Orfeó mereix. Se felicita de que siguin tota mena de catalans els que s'han ajuntat en l'obra poc comuna d'honrar a una agrupació musical y acabá dient que l'Homenatge els será un nou estímul pera treballar més y més per l'art y per Catalunya.

En nom de la Diputació el senyor Cabot s'adherí a la festa y elogiá l'Orfeó y la seva obra, exemple d'estudi, disciplina y voluntat.

El senyor Ripoll feu lo mateix en nom de l'arcalde que representava y ponderá també l'institució homenatjada pel sentit catalanesc que ha representat sempre.

En nom de la Comissió donà les gracies a tots els assistents el senyor Ferrer y Vidal y acabá amb un visca a l'Orfeó Catalá, que fou unánimement chorejat.

Després s'entregaren les medalles als professors de l'Orfeó, ressonant una gran salva d'aplaudiments, especialment quan s'entregá al mestre Millet.

La festa acabá entonant l'Orfeó el vibrant «Cant a la Senyera», que fou molt aplaudit, y després a petició del público, «Els Segadors», que foren ovacionats y escoltats a peu dret.

Prop la una acabava l'acte que resultá molt complet y arrodonit.

Obsequi als nostres llegidors

Temps endarrera, en virtut d'una avinensa amb l'ilustre novelista catalá PRUDENCI BERTRANA, varem poder oferir als nostres suscriptors un lot d'exemplars de la magnífica narració JOSAFAT, que s'agotá en dos o tres dies y més de dos centenars de suscriptors se van quedar sense obra. An aquests els varem prometre que's faría una segona edició.

Aquesta segona edició ja está llesta. L'ha impresa pulcrament l'Antoni Lòpez. El seu preu es de pessetes 1'50. Peró com que anteriorment se donà per 1 pesseta als nostres suscriptors, ara també, com a obsequi especial, s'ha posat a la venda en la nostra Administració un lot d'exemplars de la nova edició de

JOSAFAT

al preu d'UNA PESSETA.

El benefici d'aquesta rebaixa se fa extensiu als suscriptors de la «Societat Catalana d'Edicions».

Els suscriptors de fóra hauran d'afegirhi 10 céntims pel franqueig y a més 25 céntims si volen que's certifiqui el volum.

La qüestió del descans dominical

L'OPINIO PUBLICA

CONTRA LA LLEI

Voldría escriure amb tota imparcialitat. Voldría no ferir de cap manera pensaments respectables referents a la batallona qüestió del descans dominical. Voldría també que darrera la meva humil opinió ne vinguessin d'altres, peró sempre despullades de tota passió, que sols serviría pera enredar més del que ho está aquesta llarga qüestió.

Jo crec que'l partit conservador al dictar aquesta llei, ho feu más que per esperit de justicia per impuls religiós. Jo tinc el ferm convenciment de que aquesta llei, tal com avui está, es un cent peus. Qué deu fersé? Derogarla en absolut establint en son lloc el descans setmanal.

Tota llei que reguli una qüestió social ha de tenir, quan menys, l'essentiment d'una de les dues parts afectades, y si no es así, la llei, en lloc d'esser justa y equitativa, se tradueix en provocadora de conflictes, en lloc de la curació d'un mal li dona facilitats pera crearlo.

Y això es precisament lo que succeeix amb la llei del Descans Dominical, que he calificat de cent peus. Tal com está, no pot ni deu complirse. La seva actual existencia es una constant contradicció. Per qué fer tancar les tavernes y permetre qué'ls cafés obrin? Per qué permetre en diumenge les corrides de toros, la circulació de tramvíes, quals empleats, com els ferroviaris, mai han fet festa setmanal? Per qué'ls estancs, indirectament pertenceixents a l'Estat, tenen obertes llurs portes? Per qué les cases de dones lascives campen pels seus respectés? Per qué tantes excepcions, si no fan més que complicar la llei que havía d'haver estat creada pera obligar a tota dependencia á un día de descans a la setmana?

Desgraciadament els nostres llegisladors no busquen mai la realitat vivent, consultant als fins y als altres abans de projutjar res que afecti a interessos oposadíssims com en el cas present. Jo asseguro que aquesta llei, tal com avui está establerta, es impossible el seu compliment. Si no's reforma amb el sentit de traduirla de dominical a setmanal, será sempre un cau de ruons y perjudicis. Que hi han molts comersos y industries que en diumenge poden y deuen fer vagar la dependencia obligantlos al tancament dels seus establiments? Amb aquest punt hi estem tots conformes. Peró pensis fredament y amb tota sinceritat que n'hi han moltíssims que'l tancament en dies festius els causaría la seva ruina completa y que tots aquests, de no molt difícil classificació, estan disposats a la seva dependencia a donarlos un día de festa a la setmana, com humanament els hi requereix.

Si tothom parla de bona fe y baix l'aspecte general de la qüestió se convindrá en que la lluita comensada hem de solucionarla armónicament en benefici de tots y en contra de ningú. — A. Oliva Oliva.

A FAVOR DE LA LLEI

M'ha cridat l'atenció d'algun temps ara aquesta part l'actitut de certs elements que titulantse representatius de l'opinió patronal, van d'Herodes a Pilats demanant que la llei del Descans no's compleixi.

Ningú s'atreveix a defensar absurdes y ho prova que tot lo que s'ha dit está amagat darrera del pseudónim. Solament una part del gremi de droguers ofer tancar. Una comissió ho oferí al governador solemnement y aleshores llurs dependents varen donarlos públicament mercés mitjansant la premsa. Això constituí un acte de noblesa per ambdues parts; els patrons brindantse a complir la llei; la dependencia agraintho.

Als pocs díes, ja arribat a formalisarse aquest conveni espontani, que vaig considerar com un indici d'altres posteriors, aquella mateixa comissió tornà a visitar de nou al governador, y posá per condició que «tancarien durant tres diumenges», transcorreguts els quals si no eren seguits pels restants del Gremi, anularien el pacte. No era això una provocació? No significava, senzillament, voler y fins exigir de la dependencia que fiscalisés als irreductibles a la obediencia, o, millor dit, als que no admeten pactes, ni lleis, ni drets de ningú, als que viuen dintre d'una independencia absoluta que fa impossible tota tranzacció acceptable? Y's van rompre cristalls y s'obligá a tancar als que obrien contra tot y contra tothom, y sortiren al carrer amb violencies inesperades els que volien viure dintre de l'orde més complet.

Efectes deplorables, peró provocats precisament pels primers cridats a respectar pactes sagrats y voluntariament estipulats per una y altra part.

Al voltant de tot això, ja temps també que l'Unió Gremial té anunciades unes famoses «bases». Primer ens digué que l'estudiava l'arcalde y que serien consultades totes les associacions obreres, mercantils y patronals pera, de comú acord, formular les definitives, que s'elevarien a la aprovació superior del Govern.

Després sembla, segons notes oficioses de l'Unió Gremial, publicades per la prempsa, que eren l'arcalde y el senyor Roig y Bergadá els encarregats de portarles a Madrid, presentarles al Govern y gestionar llur aprovació. El cas era verament inoit y, com era d'esperar, ambdues dignissimes personalitats feren públic son desconeixement respecte an aquest punt.

Peró creu l'Unió Gremial que va per terrer ferm? Vivim en el sigle XX o en l'Edat mitjana?

Quan l'actual governador permetía que la llei s'infringis (y això ha vingut fent desde que es governador de Barcelona), estaven tot colfois l'Unió Gremial y l'immensa majoría dels gremis de Barcelona que no pertanyen a l'Unió. Sols desde que'l senyor Portela ha donat senyals de vida respecte al compliment d'aquesta llei, es quan s'han recordat tots aquests elements de que aquella llei existía.

Es el moment de dir tota la veritat pera que l'opinió pública no sufreixi els efectes de tan deplorable desorientació. — Josep María Rubert Rius.

EL DIA D'AHIR

Pedrades, detencions y denuncies

Hi havía ahir certa espectació a Barcelona pera veure lo que passaría amb aquesta ja célebre qüestió del descans dominical, en vista de l'actitut rebel en que s'havíen posat els comerciants adherits a l'Unió Gremial.

Amb tot, no passá cap cosa de l'altre món. Es veritat que hi hagueren més incidents que en anteriors diumenges, peró no tingueren gaire importancia. Per altra part la llei, malgrat els gestes trágics y les paraules rebels de la reunió de l'U. G. se complí amb forsa rigor, essent així reconegut pel mateix president de l'Associació de la Dependencia Mercantil, segons ens digué'l governador.

Hem dit que'ls incidents sovintejaren. Els més importants ocorregueren a quarts de nou del matí, que's presentaren uns grupus a fer tancar botigues y trencaren els vidres de les droguéries y colmados situats a la Ronda de Sant Pau, 49 (casa Monegal), Carme, 76 y Ronda de Sant Pere, 7. Els projectils amb que feren la trencadissa eren balins y trossos de plom, dels quals ne poguerem contemplar anit alguns en el despaig del governador.

De resultes de dits successos y d'algums altres ocorreguts en diversos llocs de la ciutat, durant el matí foren detinguts uns 28 joves, la majoría dels quals declararen esser dependents de droguéries y tendés de ultramarins.

Peró els vidres no foren les soles víctimes de la jornada, sinó que també'n foren alguns policies. En efecte: el governador tement ja que davant de les cases esmentades se produissin desordes, va ferles custodiar cada una per una parella de guardes de seguretat. Y com que malgrat la presencia d'aquests se produiren els desordes, el qué-fe superior de la policía sospengué immediatament d'empleu y sou als 6 policies que havía enviat a dits llocs.

A la tarde se repetiren els successos davant dels colmados situats als carrers de Corts cantonada Bruc, Diputació cantonada Bruc y Corts cantonada Girona. Altra vegada quedaren esmicolats alguns vidres de dites tendes y novament se practicaren detencions, en nombre de 8. Y aquest fou el balans de la jornada: 32 detinguts, 6 policies sospesos y una munió de vidres trencats.

Els agents de l'autoritat efectuaren també 506 denuncies contra industrials que no compliren la llei y de les 506, 96 se'n doná coneixement al jutjat municipal, per desobediencia dels denunciants als susdits agents.

Dels 32 detinguts, 14 foren posats en llibertat al matí mateix. Els altres, posats a disposició del jutjat.

Feu remarcar anit el governador, parlant d'aquests incidents, que'ls establiments apedregats foren precisament aquells que tenen dret a tenir obert, perquè essent droguerís al detall y colmados y tendes de queviures estan exceptuats de la llei. Es un plet aquest, deia el governador, entre detallistes y al por major que jo no vui fixar, peró que es de notar.

Telegrames

Han sigut enviats a Madrid els següents telegrames:

«Luis de Zulueta.—Congreso diputados — Madrid.

Unión Ultramarinos ruega interese ministro Gobernación libertad dependientes comercio, detenidos arbitrariamente defendiendo ley Descanso dominical y proseguir campaña iniciada en defensa ley.—La Junta.»

«Presidente Consejo ministros.—Madrid.

Unión Ultramarina protesta conducta autoridades protegiendo infractores ley Descanso dominical, deteniendo dependientes defensores ley.—La Junta.»

La nova Cambra de Comers

En la Casa-Llotja de Mar, se constituí ahir tarde, la Cambra de Comers y Navegació continuadora de la Cambra de Comers, Industria y Navegació que's creá en aquesta ciutat l'any 1886, essent governador interí el senyor Gassó y Martí.

Aprovades les actes de les dues darreres sessions de la Junta de dita Cambra y complerts els demés trámits reglamentaris, se constituí la taula d'edat, ocupant la presidencia'l senyor Gassó y Martí, actuant de secretari don Amadeu Torner.

Immediatament se procedí a l'elecció de president de la Cambra, essent nomenat per aclamació'l comte de Lavern, qui fou molt aplaudit al possessionarse del cárreg.

En nom dels reunits, el senyor Gassó expressá l'immensa satisfacció que'ls hi produía veure al davant de la Corporació un home dels prestigis de don Pere G. Maristany.

El senyor Maritany remerciá l'honor que se li conferia y exposá'l seu desitg de contribuir al desenrotllo de la riquesa nacional. Digué que la nova orgunisació de la Cambra y les prestigioses personalitats que l'integraven són garantia de la solidesa dels treballs que van a empendres. Corroborant les manifestacions del senyor Sedó, elegit president de la Cambra d'Industria, digué, que malgrat la separació dels dos rams Industria y Comers, continuaría regnant entre ambdós la más perfecta armonia.

Entusiastes aplaudiments acullíren les paraules del comte de Lavern.

Seguidament se procedí a l'elecció de les persones que han de desempenyar cárregs essent nomenats per aclamació: don Joaquim Calvet, vispresident primer; don Ricard Ramos, vispresident segon; don Rafel Marató, tresorer; don Joaquim Uriach, comptador, y don Bartomeu Amengual, secretari permanent.

Pera la Comissió de Reclamacions foren confirmats en llurs cárregs, don Lluis G. Parés, don Jaume Ráfols y don Amadeu Torner.

Els senyors don Josep Garí y don Joan Noguera, foren elegits pera la Comissió de gestió económica de la Corporació.

Pera formular el Reglament interior que deu regir la Cambra, se nomená una altra Comissió, formada pels senyors don Pere Alier, don David Ferrer, don Joan Gubern, don Marian Martí, don Jaume Ráfols, don Ricard Ramos, don Josep M.a Sabater y don Lluis Sendra, y s'acordá celebrar sessió dimecres pera discutir y aprovar l'esmentat projecte.

Després de parlar, remerciant llurs eleccions, els senyors Cabot, Ramos, Uriach y Amengual, s'acordá enviar telegrames al rei, al quefe del Govern, als ministres de Foment y d'Hisenda, al nou director de Comers, al senyor Pérez Oliva, que ha cessat en dit cárreg; al senyor Montero Ríos, fundador de les Cambres de Comers a Espanya; a don Fermí Calbetón, que les reorganisá; al senyor Gassol, que confirmá les disposicions del seu antacessor; a don Antoni Maura, y a don Basili Paraíso.

Assistiren a l'acte, els senyors Alier, Arañó, Bertran, Cabot, Cabrero, Camprubí, Sendra, Conde, Corominas, Ferrer (David), Ferrer (Joan), Freixas, Garí, Garriga, Gassó, Gili, Gubern, Jover, Llopart, Maristany, Martí, Millet, Mas, Noguera, Olivella, Parés, Perpinyá, Quadras, Ráfols, Ramos, Regual, Ribas, Sabater, Soler, Torner y Uriach.

ANUNCIS OFICIALS

SOCIETAT ANÓNIMA "FOMENTO DE OBRAS Y CONSTRUCCIONES„

Se participa als senyors accionistes d'aquesta Societat, que desde'l día 20 al 31 d'aquest mes, ambdós inclusius, y en lo successiu, els dijous de cada setmana no festius, de deu a dotze, en la Caixa d'aquesta Societat, Ronda de l'Universitat, 4, principal, y en casa dels senyors Fills de F. Mas Sardá, banquers, Rambla del Centre, 20, baixos, tots els dies feiners, se procedirá al pagament, contra el cupó número 17 del saldo de 20 pessetes per acció, que, amb les 15 entregades a compte, fan el dividendo de 7 per 100 acordat repartir en la junta general celebrada el día 15 d'aquest mes.

Barcelona, 15 de mars de 1912. — El secretari, Tomás Riera y Sans.

Agustí Nogués

El bon amic, l'entusiasta correligionari, ha mort!

Ahir a la tarde, després de penosa malaltia, deixá d'existir el qui en vida fou un fervent lluitador dels ideals de la Patria y de la República.

Republicá de cor, havía militat sempre en les filores que acapdillá aquell insigne home públic que's digué don Nicolau Salmerón, ingressant en l'U. F. N. R. quan aquesta prengué cos en nostra terra.

Patriota entusiasta, fou un dels qui més prompte va girarse contra l'anticatalana tutela de l'aventurer Lerroux, formant en el movíment de Solidaritat Catalana, que amb ell portá el primer obrer a la Diputació Provincial de Barcelona.

Tots recordem la fe y l'entusiasme amb que en Nogués se llensava a les lluites del nostre partit, en les quals sempre ocupava disciplinadament el lloc, fos de perill, fos d'honor, que'ls organismes directors li senyalaven.

Actualment en Nogués pertenceixía a la Junta Municipal de l'U. F. N. R. de Barcelona, en qual organisme l'havien portat les grosses simpaties de que gosava entre'ls correligionaris.

La mort de tant bon amic, tantost fou sabuda en els Centres de l'U. F. N. R., ocasionà fort disgust y trista sorpresa, ja que no per lo temuda tenía d'esser esperada.

Avui, a les tres de la tarde, tindrá lloc l'enterro, el qual segur constituirá una grossa manifestació de dol.

D. E. P.

Societat Catalana d'Edicions

Quota minima semestral, CINC PESSETES

Tres llibres cada semestre

Volums del segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES D'EN VALENTÍ ALMIRALL, per *Alexandre Plana*, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall *Espanya tal com es, Contestació a Núñez de Arce*, y *L'immoralitat a Espanya*.

II. PROSES BARBARES, per *Prudenci Bertrana*.

III. LA VIDA Y LA MORT DEN JORDI FRAGINALS, novela den *J. Pous y Pagès*.

Volums del primer semestre de 1912

I. ESTUDIS DE LITERATURA CATALANA, per *Manuel de Montoliu*.

II. HISTORIA CONTEMPORANIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira y Virgili*, amb un pròleg den *Pere Corominas*.

III. L'ORIGEN DEL CONEIXEMENT, pel *Dr. Ramón Turró*.

Seguiran obres de *Joaquim Ruyra, Josep Carner, Lluis de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Josep Maria Tallada, Romà Jori*, etc. Els volums estaran elegantment impresos y constaran de **200 a 400** planes.

A les oficines d'EL POBLE CATALA se faciliten fulles de suscripció

INFORMACIO DE BARCELONA

S'ens prega la inserció de les ralles que segueixen:

«Ja'l tenim... Aquesta mateixa frase cridaren els senyors administrador, quefe de cartería y demés, a l'avisarlos que a la porta de la cartería hi havía un home que repartía fulles an els carters que entraven. Efectivament, encara no n'havía repartides cent, quan, per orde dels susdits senyors, se li llensaren dos subjectes al damunt, emportantsel brutalment...

L'infelís obrer sense feina, que de bon grat acceptá el medi de guanyarse un parell de pessetes repartint fulles de propaganda pera la Unió general de Carters d'Espanya, fou violentament detingut. Pensaven, sens dubte, que aquest home podría dilshi els autors de les fulles en qüestió, y, es clar, usaren de la forsa bruta, tal com escau als bons y nobles cavallers de l'orde de l'ilustríssim comte de Montes Claros... administrador d'aquesta principal de Correus.

Y pensar que de res els valgué tant afany morbós de sapiguer qui era l'autor de les fulles! N'hi ha pera desesperarse.

Cóm sería el seu coratge al veure que l'home en qüestió no sabía una paraula de lo que pretenían saber els «bons senyors» amb preguntes plenes de bona fe.

Caram amb els senyors queles d'aquesta administració! No n'han tingut prou amb segrestar més de 300 sobres-cartes dirigides an els carters, sinó que s'han tirat al carrer en busca de l'autor de les fulles!

Lo cert es que la seva alegría al veures entre mans l'objecte desitjat, ha quedat desvirtuada y s'ha convertit en una nova plansa. — Un de tants.»

—La más antiga y acreditada de les revistes de Teatres, «La Escena Catalana», ha comensat a publicar en son folletí les obres «L'estiuet de Sant Martí» y «Torre Torretes». Publicará també «El Tresor», obres totes elles estrenades amb bon éxit per la companyía del Sindicat d'Autors.

Acaba de constituirse legalment en aquesta ciutat una nova agrupació nomenada «Natura», composta per naturalistes que, inspirats en la ciencia, volen alcansar un millorament en la salut humana. La Junta que deu regir aquesta novella entitat, es aquesta: president, don Raimond Comet y Fargas; vispresident, doctor Francisco Daltabuit; secretari, don Sebastiá Llobet; comptador, don Adolf Choimet; tresorer, don Jaume Santiveri; bibliotecari, don Francisco Ciganda.

Aviat aquesta Associació iniciará una serie de conferencies en el séu local (Carme, 30, A. E. P.). La primera correrá a cárreg del doctor Daltabuit, president de l'entitat.

—Males digestions. Sovint noten els malalts la llengua bruta, mala olor de l'alè, aigües de boca, estat biliós, inapetencia, abatiment, tristesa després dels menjars, rots agres, gasos, pirosis, rodaments de cap, pesadesa de la testa, sorolls d'orelles, vòmits, dolor. Tots aquests símptomes se curen amb l'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos.

Per trobarse malalt don Josep Pastor y López, que devía pendre part en la discusió que té oberta l'Associació de Jurisprudencia y Llegislació sobre'ls medis més convenients pera aconseguir major rapidesa y economía en l'administració de justicia, se sospén fins a nou avís la sessió anunciada pera avui.

Don M. Doménech Español donará a l'Ateneu Barcelonés aquest vespre, la primera de les seves anunciades conferencies sobre «Nous y veritables estudis temátics wagnerians», fent consideracions generals y crítica dels comentadors amb exemples y fragments de «L'Anell del Nibelung», executats al piano.

Hem rebut de la colla humorística «La Fartanera» sis bonos de pa, dels que ha invertit el producte del ball de «La Castetat» que celebrá.

La Colonia Vegetariana, després d'haver nomenat la seva Junta, composta dels senyors Ricard Barbará, president; Ignasi Borrull, secretari; Ramon Cirera, tresorer; Melcior Ll. Roca, bibliotecari, y vocals senyors Antoni Clará, Jaume Toldrá y María Vidal, va acordar publicar un periódic mensual vegetariá pera exteriorisar la seva propaganda.

Ha sigut concedida la creu d'Alfons XII a la mestra pública de Sant Joan Despí, donya Gabriela de Frigola y Barbaza.

Festes y Sports

Foot-ball

En les eliminatories pera el campionat de Espanya, que ahir comensaren a jugarse, el «Casual» va guanyar a l'«Internacional» per 5 a 1 tantos; l'«Universitari» al «Catalá» per 1 a 0, y l'«España» al «New-Catalonia» per 4 a 0.

A conseqüencia d'aquests resultats, demá a la tarde deuen jugar el «Casual» contra l'«Español» y l'«Universitari» contra l'«España».

Ball benéfic

Avui, a dos quarts de deu d'aquesta vetlla, tindrá lloc el gran ball de devantals que a benefici de la Secció benéfica de les societats Catalunya Nova y Ateneu de la Unió F. N. R. del districte III, se celebrará en son local social, Sant Simplici 6, segon. Será dit ball extraordinariament animat, puig se sab que són innombrables les senyoretes que compareixeran amb devantals que han de cridar l'atenció pel seu bon gust.

Durant tot el día d'avui se facilitaran en la secretaría d'ambdues entitats les escasses invitacions que queden.

Mi-carome

El C. F. N. R. «Fivaller» celebrá dissabte a la nit de festa. S'hi celebrá un ball de «Mi-Carême», el qual se vegé concorregudíssim, fins a primeres hores de la matinada.

Les serpentines y els paperets abundaren en extrem y l'alegría no minvá ni un moment. Moltes foren les disfresses que hi assistiren, volentse molt obsequiades.

Tots els socis de la benemérita Societat concorregueren a la festa amb ses families, donant así un ámbient d'intimitat atractívola a la mateixa.

Poden estar contents els organisadors de la «Mi-Carême», per l'éxit que obtingueren.

Procés sensacional

Dia de descans

Ahir va esser el primer día que pogué descansar el jutjat especial nomenat pera la instrucció del sumari contra l'Enriqueta Martí y els seus cómplissos. Be s'ho mereixen els dignes funcionaris!

Así es que per dita raó res de nou podem dir als nostres llegidors sobre aquest sensacional plet.

Del Govern civil

Diverses

Una comissió del gremi de vaquers visitá ahir matí al governador pera demanarli que s'interessi per un plet que sostenen amb la Delegació d'Hisenda, la qual, segons sembla, per un descuit o mal entés, vol cobrarlos per duplicat y fins en alguns per triplicat els rebuts del darrer trimestre de 1911, a lo qual se neguen aquells que estan disposats, segons digueren, a deixarse embargar y fins a tancar els establiments abans que sotmetres.

—El governador ha imposat una multa de 500 pessetes a un subjecte que ahir tarde saltá al «redondel» de la plassa de Toros vella.

—Recullint la denuncia d'un confrare el governador ha donat ordes als agents de la autoritat que impedeixin que alguns subjectes se dediquin, com venen fentho, a la matinada, cassant amb tiragomes aucells dels que dormen en els pocs arbres que'ls queden de les Rambles.

Botlletí del Treball

Vaga acabada

El governador va rebre ahir un telegrama de Sabadell comunicantli que degut a les seves gestions ha quedat solucionat el conflicte dels fundidors y desbravadors de dita ciutat, firmant obrers y patrons unes Bases de treball. Avui renuaran el treball.

L'Art Fabril

S'invita als socis y no socis de l'Art Fabril a la reunió general que pera'l nomenament de Junta tindrá lloc el dimars día 19, a dos quarts d'onze del matí, en l'Agrupació Obrera, carrer de Joan I, número 5.

De l'Ajuntament

Diverses

La ponencia de Tracció Urbana ha informat desfavorablement una instancia del «Real Automóvil Club», sobre cancelació de automóbils.

També ha informat desfavorablement una instancia del gerent de «La Tatersal», demanant que's cobri l'arbitri considerant la finia com formant un sol trajecte.

—Avui se reunirá la ponencia que ha de estudiar lo referent als desperfectes notats a l'aqüeducte de Moncada.

Dimecres la de la desaparició dels dipósits domésticis d'aigua y pous inservibles.

Dijous, la del Parc, pera tractar de les peticions de permís pera instalar atraccions.

Una conferencia

L'anunci de la conferencia qué, a precs de l'Ateneu Barcelonés y l'Institu Médic-Social de Catalunya, se proposava donar el catedrátic de l'Escola Nacional de Medecina de México, doctor Pruneda, va atraure al saló d'actes de nostre principal centre de cultura nombrós públic, del que formaven part distingides dames y conegudes personalitats médiques. Al presentarlo a l'auditori, el president de l'Institut, després de posar de relleu sos grans méritis, insistí en l'alta significació que involucrava el viatge de l'ilustre professor, qui, com si son país estés en pau completa, ve a Europa pera intervenir en el Congrés Internacional de la tuberculosi que va a celebrarse a Roma, afirmant d'eixa faisó la gran forsa vital de la seva patria, ont els homes de ciencia prossegueixen enérgicament sos treballs, convensuts de que en l'intensa cultura ha de trobar llur nació la salvació suprema; y el doctor Queraltó donava aquest exemple a imitar a Catalunya y a Espanya, l'inveterada flaquesa de les quals sols per una vigorosa acció cultural pot curarse. Oferí a continuació al docte confrare l'homenatge dels metges catalans y li pregá que trasmetés no sols a sos comprofessors, sinó a tot l'heróic poble, que tant dignament representava, el testimoni d'admiració y afecte de sos germans de rassa.

Aprés el fort aplaudiment amb que, a indicació del doctor Queraltó, saludá l'auditori al doctor Pruneda, començá aquest sa conferencia donant grans mercés a l'Institut Médic-Social y a l'Ateneu Barcelonés, per la honra que li havíen dispensat invitantlo a parlar davant el culte auditori que l'escoltava y pel plaer que se li proporcionava de saludar al cos médic de Barcelona, del qual fou membre ilustre el mai prou ben plorat doctor Robert, mexicá de naixensa.

Desseguida el conferenciant feu un xic de historia en quant a la marxa que ha seguit la ensenyansa de la medecina a México, recordant que ja entre'ls antics azteques hi havía persones dedicades especialment a la práctica de l'art de curar; mencioná que México fou el primer país d'América en que s'ensenyá la medecina, car l'universitat creada en temps de la dominació espanyola y suprimida en 1833 fou la primerament establerta a América, desde principis del sigle XVII; recordá en sa peroració a l'ilustre president de México, don Valentí Gómez Parias, el fundador de l'Establiment de Ciencies Médiques, bressol de l'actual Escola de Medecina, y a altres facultatius distingits, com don Miquel Jiménez, don Rafel Lucio y don Gabi Barreda, consagrant una menció especial an aquest darrer, que reorganisá completament l'instrucció pública mexicana, establint l'Escola preparatoria baix una base netament positiva y científica y de qual establiment han sortit en els darrers 45 anys els homes que més han fet pel progrés intelectual de México.

Entrá després de ple en el tema de sa conferencia, donant a conéixer en síntesi l'organisació de l'ensenyansa de la medecina en son país. D'ella lo més important es que l'Estat dona l'instrucció de manera completament gratuita; la carrera de Medecina se fa en sis anys, dels quals el darrer es d'internat forsós en un hospital; l'ensenyansa inclou les materies fonamentals y les accessories y algunes de carácter modern, com la fisioterapia. Els futurs metges tenen clíniques médica y quirúrgica durant quatre anys, obstétrica en un, y, a más, de ginecologia, pediatría, psiquiátria, oftalmologia y dermatologia. S'estudia com assignatura especial, en el primer any, durant un semestre, bacteriologia. L'Escola de Medecina de México forma part, desde 1910, de la Nova Universitat Nacional, amb lo qual ha adquirit certa autonomia, que li ha permés proposar importants reformes en sos reglaments; desde llavors, sos professors són nomenats pel Govern a proposta de la junta de catedrátics respectiva, aprovada pel Consell universitari. Els alumnes que acaben sos estudis amb notoria

distinció poden obtenir pensions per perfeccionarlos a l'extranger y, d'aquesta manera, han vingut ja alguns a Europa, aprofitantse després els resultats de llurs observacions.

El conferenciant acabá renovant sos agraiments y cridant l'atenció de son auditori en quant a que, malgrat la dolorosa situació per qué passa México, el qual, digué, está sofrint els efectes d'una crisi de desenrotllament, no s'interromp el treball científic y els homes d'estudi continuen laborant imperturbables pel progrés de la patria. Expressá la més ferma confiansa en que s'arribará a fer la més ferma confiansa en que s'arribará a enlluernar a la República pel vigaray definitiu de l'orde y la justicia y assegurá sel glorió pervindre de la que un temps fou el floró més ric de la corona d'Espanya y es avui una de ses filles més aimants». Finalá dirigint una carinyosa despedida al poble de Barcelona, el qual, com el de México, digué, s'esforsa y lluita pel progrés y la llibertat.

Ses darreres paraules foren coronades amb una ovació entusiasta, y el doctor Queraltó, després de felicitarlo, demaná a la concorrencia un «Visca México», que fou unanimament repetit.

QUI TINGUI TOS

que prengui l'antiga y acreditada **pasta pectoral** del **Dr. Andreu** y se la treurá ben aviat. — Demanis a les farmacies.

Dr. Serrallach *Vies urinaries*
12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40
Consulta econòmica, de 7 a 9. Jovellanos, n.° 9.

Publicacions

Hem rebut el número 284 de l'acreditada revista de teatres «La Escena Catalana», en qual folletó comensa a publicarse l'idili de l'Apeles Mestres, «L'estiuet de Sant Martí» y el sainet den Burgas, «Torre Torreles», obres noves estrenades amb éxit per la companyia del Sindicat d'Autors.

També hem rebut «L'hostal de la Farigola», comedia en tres actes, den Serafí Pitarra, la qual s'acaba de publicar en el folletó de l'esmentada revista.

Hem rebut el Butlletí oficial de la Societat Astronómica de Barcelona, corresponent al mes de mars, qual text ofereix caràcter d'extraordinari per estar casi per complet dedicat al proper eclipsi de sol del 17 d'abril. El vispresident don Lluis Canalda acaba l'estudi técnic d'aquell acontaixement, al qual segueix un extens y entretingut article ont el doctor Jardí tracta del maleix baix el punt de vista físic, indicant diversos procediments fácils pera que'ls aficionats puguin prestar serveis a la ciencia. Se publica un extracte de les erudites conferencies donades recentment pel P. Cirera sobre la «Previsió del temps»; els anells de Saturn, per don P. Stroobant; el «Mar de las crisis», per D. G. Porthouse; treballs de la Secció lunar y l'Exposició, per D. D. Renart; datos pluviométrics, per la Secció Meteorológica; observacions astronómiques, pels socis senyors Janer, Pratdesaba, Renart, León, de México, y les efemérides calculades pera'l meridiá de Barcelona, per D. F. J. Rubio.

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

PER TELEFON
Y TELEGRAF

Madrid, 17, de 10 matí a 9 nit

Lo que diu «El Imparcial»

S'ocupa en l'article de fons de la campanya que la prempsa colonista francesa fa, parlant de les compensacions territorials al Marroc y, entre altres coses, diu:

Veiem amb dolor aquesta campanya, nociva pera nostre país y pera Fransa, en la que s'arriba a exageracions tant ridícoles com la d'afirmar que per aquestes compensacions territorials s'está jugant el pervenir de Fransa al Marroc.

Acaba dient: Les negociacions amb Fransa haurien acabat felisment ja, si la prempsa colonista sentís també'l desitg de la sinceritat.

Noves oficials d'Alacant

El ministre de la Governació ens ha dit que parlá per teléfon amb el senyor Canalejas, el qual li digué que'ls reis seguien essent ovacionats a Alacant, que la reina marxá a Busot a visitar el balneari y pera esmorsar allí, que'l rei no sortí d'Alacant, que aquesta tarde assistiran a la batalla de flors y que a les vuit empendran el viatge de tornada a Madrid, ont arribaran demá, a les nou del matí.

Noves de Tànger

Un telegrama de Tánger comunica les següents noves:

L'embaixada francesa ha marxat a Fez. El ministre plenipotenciari espanyol marqués de Villasinda despedí a M. Regnault.

El marqués de Villasanda ha encapsalat una suscripció a favor de les families dels que moriren ofegats en el port.

Noves de Larache anuncien que una societat extrangera fa estudis pera procedir a l'instalació de l'iluminació eléctrica. Se lamenta que's retreguin d'aquestes empreses els capitals espanyols.

Arribaren a Casablanca alguns europeus que foren apedreguts a Marrakesk.

Els reis a Alacant

Busot. — A les deu del matí, quant el rei se disposava a pendre part a les regates amb sos balandres„ sortí d'aquesta capital la reina, acompanyada de la duquesa de San Carlos y el duc de Santo Mauro en direcció a Busot, ont acaba d'arribar.

Al passar pel mont de Santa Bárbara va plantar donya Victoria el primer pi pera la repoblació forestal de dit mont. Assistiren a l'acte les autoritats y una gran gentada.

A Santa Faz visitá la reina l'iglesia y el convent de monges franciscanes. L'arquebisbe de Valencia, doctor Guisasola, esperava a la reina en dita iglesia y li doná a besar la reliquia que allí se conserva.

Les 28 religioses que viuen en el convent besaren la má a la reina. Desde Isabel II cap reina havía visitat el convent.

Prosseguí la comitiva regia la seva expedició, agregantshi l'arquebisbe doctor Guisasola, pels pobles de Sant Joan Campello, Aguas y Arcos.

En el pintoresc poble de San Joan desde'l cim d'un arc deixaren anar coloms y tiraren flors al pas de la reina vint senyoretes vestides a l'antiga.

A l'arribar a Busot visitá la reina el balneari. Els banyistes y demés concurrents de l'establiment l'aclamaren.

—El rei passá el matí prenguent part a les regates, que resultaren molt animades pel bon estat del mar.

—La batalla de flors ha comensat a les cinc. A dos quarts de sis se presentaren a la explanada els reis.

Hi concorren precioses carrosses, entre les quals hi sobressurt la destinada als reis, N'hi ha tres de gran mérit artístic.

Don Alfons vesteix d'uniforme y la reina porta un vestit blanc. El príncep Maurici de Battenberg, germá de la reina, porta un uniforme anglés.

Hi ha animació.

«Lo que puede la afición»

Valencia. — El temps es primaveral, encara que fa bastant vent.

La major part dels veins han marxat a Castelló pera assistir a la cursa de toros que allí se celebra torejant Bombita y Cocherito de Bilbao.

De Ceuta.-El vaixell embarrancat. Nàufregs

Ceuta. — El vapor que encallá en la platja no es italiá sinó l'alemany «Excelsior» de 4,500 toneladas que procedent de Bombay se dirigía a Hamburg.

El tripulaven 68 mariners, en sa majoría indis.

A l'intentar fugir s'ofegaren el primer oficial y un contramestre.

Un altre oficial arribá a terra y assegurá que no hi hagué més víctimes, peró per noves posteriors s'ha sabut que un bot ple d'homes s'enfonzá, neguntse tots.

Altres tripulants que prengueren terra acamparen en la badía d'Alnuaren, essent auxiliats pels moros y pels queses de la cábila.

Vaixells de salvament treballen pera posar a flor d'aigua el vapor, peró's dubta que puguin lograrho.

Contraprotesta.-Tràgic succés

Osca. — Se comenta en aquesta capital la carta publicada per un periódic de Saragossa que califica durament a les dames oscenses per l'homenatge que tributaren al bisbe de la diócesi amb motiu del succés del nen esquarterat.

Les dames s'han reunit acordant publicar en la prempsa una contraprotesta defensant a les dones oscenses. Enviaran també la contraprotesta als periódics de Saragossa y solicitaran una rectificació al que publicá la susdita carta.

Comuniquen de Jaca que la minyona de servei Justa Díez, que estava malalta del tifus, en un accés de delirí abandoná el llit, sortí al carrer quasi núa y se tirá a un pou. Fou treta morta.

Accident del treball.-El carbó

Ferrol. — Treballant en el cuirassat «España» caigué l'obrer Josep Vázquez, sofrint ferides gravíssimes.

S'espera l'arribada de dos vaixells amb carbó pera la Societat Espanyola de Construcció Naval.

De Sevilla.-Les vagues

Sevilla. — Els conflictes obrers segueixen igual. En el port treballen esquirols protegits per forses del cos de seguretat.

S'han registrat algunes coaccions de poca importancia.

La vaga de Dos Hermanas no ha donat lloc a cap incident.

A Alcalá de Guadaira es insignificant el nombre de vaguistes.

Lo de Puertollano

Ciudad Real.—A les mines de Puertollano s'hi treballa amb regularitat.

La mina «Asdrúbal» produeix 700 toneladas diaries de carbó.

—En la sessió de l'Ajuntament, que a petició dels regidors, presidí el governador de la provincia, se parlá de l'atentat de la bomba.

Durant la sessió hi havia nodrids grupus d'obrers davant l'Ajuntament.

Amb motiu de l'atentat s'han practicat cinc detencions.

S'assegura que's reunirá la Societat «La Princesa», assistinthi Perezagua y altres socialistes.

Vaga de pintors

San Sebastián.—La vaga de pintors segueix en el mateix estat. Treballen pocs obrers. Han sigut detingus dos vaguistes per exercir coaccions.

Una comissió de vaguistes ha visitat al governador pera demanarli que siguin posats en llibertat els detinguts.

El governador se proposa posarlos a disposició del Jutjat.

La taronja

Castelló. — Els magatzems de taronja han recobrat son aspecte habitual. Aumenten les expedicions d'aquell article pera Barcelona y Fransa.

Els obrers minaires. Reunió de delegats

Oviedo. — En el Centre Obrer de Mieres s'hi han reunit 21 delegats de distintes seccions mineres d'Asturies, pera acordar la actitut que havíen de pendre en relació amb la vaga de minaires d'Angiaterra y si deuen o no declararse en vaga.

Els acords que prengueren els reunits se guarden secrets.

Se sab que s'examinaren les circumstancies que donaren lloc a la vaga anglesa y que després se canviaren impressions respecte a les demandes de carbó asturiá.

També se sab que foren designades dues comissions, una encarregada de demanar a les empreses un aument del 15 per 100 en el jornal dels minaires y una altra pera denunciar al governador y a l'enginyer queto de la provincia els abusos que's fan amb els treballadors.

Se comenta molt la reunió y s'espera que tinguin trascendencia els acords que en ella se prengueren.

Cap a Marsella

Palma. — En el vapor «Isleño» han marxat a Marsella, vint sabaters en busca de colocació.

Lo de Melilla

El general Larrea a Cabo de Agua.--Els francesos

Melilla. — Ha retornat an aquesta plassa el general Larrea.

A Cabo de Agua assistí a l'inauguració de una casa anomenada del Govern pera l'Administració de justicia.

Els moros l'obsequiaren amb un thé. El general Larrea pronunció un discurs recordant que quan arribá per primera vegada a Cabo de Agua digué que anava a imposar la pau y que'l programa s'ha complert.

El general fou despedit pels moros. El senyor Larrea els digué que sempre se recordará d'ells.

Els caids agraíren les paraules del general y feren protestes de fidelitat a Espanya.

El general Larrea aconsellá als caids que recorrin a Espanya pera solucionar totes les dificultats que ocorreixin.

—Els francesos estableixen a Campeston una estació radiográfica pera comunicar amb Fez Orán y Uxda.

S'assegura que'ls francesos ocuparan Tazza el mes próxim. En l'avens portaran com explorador a l'aviador Severés.

Un mort.-Desgracia

En la cantina Juan Jiménez, situada prop de la posició de Zaco penetrá abans d'anit una partida de malfactors que agrediren a tres policíes indígenes que estaven allí. Un d'aquests morí a l'esser portat a l'enfermería.

La guarda civil ha portat a la plassa á un cabileny que no sab donar explicacions de sa presencia en el campament de Harchn.

—Un vagó del ferrocarril de Zeluan atropellá al soldat d'enginyers Miquel Cepe, lesionantlo greument en el peu esquerre.

Noves diverses

Melilla. — Ha amainat el temporal., per lo que han arribat els vapors y navili de guerra refugiats a Chafarinas.

També arribá a Málaga el vapor correu portant la correspondencia de quatre dies.

El «Luis Vives» ha portat dos moros presoners reclamats com autors d'un assassinat comés en el Bocayo.

Amb motiu del fet els assassins conseguiren escapar en un carab y arribaren a Ceuta, ont foren detinguts.

Madrid, 17, de 11 a 1 matinada

La mort de la senyora de Alba

A les cinc de la tarde ha sigut traslladat a la estació del Nord el cadavre de la senyora del ministre d'Instrucció Pública.

La carrossa en la qual hi anava el féretre era modesta. La voltaven porters del ministeri d'Instrucció pública amb atxes enceses.

Anava a davant del seguici fúnebre el clero parroquial.

Formaven la presidencia del dol representacions de la familia reial, els germans del senyor Alba, els ministres d'Estat y de la Governació, el senyor Rodrigáñez y el bisbe de Sión.

En el seguici hi figuraven infinitat de personatges polítics, entre ells el general Azcárraga y els senyors Sánchez Guerra y Azcárate, molts generals, les autoritats de Madrid y funcionaris del ministeri d'Instrucció pública.

En féretre fou dipositat en un vagó que ha sigut juntat aquesta nit al tren correu pera esser portat a Valladolid.

Acompanyen al cadavre el senyor Alba, sos germans y el subsecretari d'Instrucció pública don Natali Rivas.

Candidatura pera l'Academia

Diferents académics de la Espanyola se proposen presentar la candidatura de l'exministre conservador don August González Besada pera la vagant d'académic produida per mort del senyor Seavedra.

En Pi y Arsuaga, molt greu

Aquesta tarde s'ha agravat en la seva malaltia el senyor Pi y Arsuaga. L'estat del pacient es alarmant.

Accident.-Diputat ferit

A la «Puerta de Hierro» ha ocorregut un accident a l'automóbil en que hi anava el diputat don Joan Cervantes, acompanyat de dos amics.

El senyor Cervantes sofrí ferides greus. Sos amics també sofriren ferides„ encara que lleument.

Assamblea de carnicers

El gremi de carnicers de Madrid ha dirigit una circular als de provincies convocant a una assamblea que se celebrará en aquesta capital pel maig próxim.

Processament den Perezagua. «Foot-ball».-Un procés militar

Bilbao.—S'ha dictat un aute de processament contra'l regidor socialista Perezagua. No obstant aixó, se diu que continuará en llibertat y que exercirá'l cárreg de regidor.

—Ha arribat un equip del 14 «arrondisement», de París, pera jugar un «match» de foot-ball amb l'«Atlétic Club de Bilbao».

—Acabada l'instrucció del procés que's segueix contra Josep Alegria y Hilari Iturriol, per agressió a la forsa armada, el capitá general de la regió ha disposat que's celebri consell de guerra.

El fet ocorregué a l'intervenir la forsa pública en una batalla que sorgí en el brenar de promisquació que'ls socialistes organisaren en el camp de Basurto el dia de divendres sant darrer.

Accident.-Parlant amb en Canalejas

Alacant. — Al tornar del poble de Busot l'automóbil en el qual hi anava el capitá de la guarda civil don Fulgenci Gómez Carrión, fou llensat del carruatge al donar aquest una volta rápida.

Sofrí ferides lleus.

Per haver circulat rumors de que'l senyor Canalejas havía fet declaracions sobre política económica se li ha preguntat sobre'l particular y ha assegurat que no es exacta la versió.

Res hi ha parlat, digué, de política ni de Hisenda. Demá a Madrid, després de despatxar amb el rei, celebrarem Consell de ministres.

Noves diverses.-Impresions.-Comfat

Alacant. — La batalla de flors ha acábat a dos quarts de set.

Quan el senyor Canalejas se retirá després de saludar als reis en l'embarcader el públic l'aclamá, donant visques al protector d'Alacant.

També victorejaren a l'arcalde, per la esplendidesa amb que se celebrá la batalla de flors.

El motiu del retrás amb que arribaren els reis a la batalla de flors fou que en la visita de don Alfons al quartel, la oficialitat l'obsequiá amb un xampany d'honor.

Una nodrida comissió d'advocats alicantins complint els desitjos del Colegi d'Advocats de Vitoria, ha visitat al quefe del Govern, interessantli l'indult del corneta que ha sigut condemnat a mort en la capital alavesa.

El senyor Canalejas contestá als comissionats en termes que a res el comprometen.

—En un brindis que ha pronunciat el rei en el quartel del regiment d'infantería de la Princesa, ha recordat les glories del susdit cos que ostenta en la bandera tres corbates. També dedicá don Alfons un record a sa germana la princesa donya Mercé, nom que s'ha donat al nou quartel.

La reina donya Victoria ha repartit en el Club Náutic els premis concedits en les regates, dos dels quals han correspost al seu marit.

El rei y els demés balandristes de Barcelona, Valencia, Alacant y Gmo, que obtingueren premis, foren aplaudits per la concorrencia.

En els andens despediren als reis l'arcalde, les demés autoritats y l'element oficial.

Madrid, 18, de 1 a 3 mutinada

Vaga general

Sevilla. — En el Centre Obrer s'ha celebrat un míting que ha estat molt concorregut.

Tots els oradors advocaren per la necessitat de declarar la vaga general.

Així s'acordá. La vaga comensará demá.

Un ministre que treballa

A pesar de la festivitat del día, el ministre d'Hisenda estigué treballant tot el matí en son despatx oficial, preparant la confecció dels pressupostos.

El senyor Arias Miranda

Xerés.—En el tren exprés arribá'l ministre de Gracia y Justicia.

Tot seguit d'arribar va oir missa y després passá al domicili del marqués de Alamo, ont s'hostatja.

El dimecres marxará a Cádiz pera assistir a les festes del centenari de la Constitució de 1812.

Obsequi al governador

Saragossa.—Ha arribat de Pontevedra una comissió de mestres que ve a entregar al governador un quadro d'honor, en el qual hi han infinitat de firmes.

Moneders falsos

A Saviñau han sigut detingut un home y una dona que's dedicaven a la falsificació de moneda.

Les festes del Centenari

Cádiz.—Han comensat les festes del centenari de la Constitució de 1812.

L'Ajuntament ha repartit socorsos als pobres.

En els edificis oficials y en moltes hases particulars hi hauran lluminaries aquesta nit.

En la fatxada de les Cases Consistorials se llegirá la següent inscripció: «Al centenario de la Constitución de Cádiz».

Ha arribat el diputat senyor Laviña.

Se prepara una gran rebuda al senyor Moret. Moltes persones porten en el trau de l'americana un menut retrat del senyor Moret.

Els trens arriben atestats de forasters.

A la plassa de Sant Antoni s'ha instalat una tribuna de 600 metres quadrats.

L'arcalde cuida de que'ls fondistes y els cotxers no abusin de l'afluencia de forasters.

Informació de l'extranger

Les víctimes del treball

Petersburg, 17. — Una explosió de grisú ha ocasionat, en una mina del Don, 45 morts.

Taganroc, 17. — S'ha produit una violenta explosió de gas en una mina de Italianska, ocasionant la mort a 49 obrers y quedant altres 10 greument ferits.

Lo que diu un financier

Nova York, 17. — Parlant del banquet de honor ofert al nou embaixador del Japó, el financier Schiff ha declarat que'ls financiers europeus y americans havíen consentit en convidar al Japó pera que ajudés a la Xina en l'aspecte financier, ja que'l Japó constitueix la més sólida garantía de pau a l'Extrem Orient.

Schiff se mostra satisfet de que sigui el Japó y no Russia el vencedor en la darrera guerra entre ambdues nacions.

Política francesa.--Comentaris

París, 17. — «La Liberté», comentant la darrera sessió de la Cambra, diu que Jaurés hagué de comprovar a la tribuna que Caillaux havía provocat y conduit negociacions secretes amb Alemanya.

Aquestes negociacions, afegeix, foren contraries a l'interés de la República, y Jaurés fou portat a treure la conclusió llógica de les seves paraules al demanar a Caillaux que rebutgés d'una manera o altra aquestes acusacions, peró aquesta actitut de salvament devingué en actitut d'aplastament quan vegé que Caillaux no contestava, perqué no podía negar lo que se li imputava.

De Portugal

Lisboa, 16.—El president del Consell, ha declarat en el Congrés que la base de la política exterior de Portugal segueix essent l'amistat amb els seus veins del continent y de les colonies.

El Govern, ha alegit, té també motius pera creure que aquesta amistat es recíproca. El Govern pot garantir que entre Anglaterra y Alemanya no existeix cap tractat que pugui significar una amenassa pera l'independencia, l'integritat y els interessos de cap part de les possessions portugueses. Aquesta darrera declaració la faig amb l'assentiment dels governs alemany y británic.

Agressore detinguts

Nova York, 16.—Ha sigut fet presoner el quefe dels agressors que atacaren al tribunal de Hilloville.

També han sigut detinguts un fill del citat quefe y un altre bandido. Un fort destacament de policía guarda la presó ont estan tancats els tres detinguts.

Sinistre marítim

Eastbourne, 16.—El vapor «Oceanic» ha topat al Canal de la Manxa amb el veler alemany «Pisagua».

El primer ha anat a fons, resultant 25 víctimes.

Mort d'un aviador

Teltow, 16.—L'aviador Wite efectuava un vol, quan son aparell ha donat una volta a consequencia d'una violenta ventada, caient y quedant mort l'aviador.

El conflicte del carbó

El salari mínim

Londres, 17. — El «Daily Mail», parlant del projecte de llei de salari mínim, diu que'ls obrers minaires veuen en l'anunci d'aquesta pretenció del Govern, una victoria pera ells; peró que no amaguen la seva inquietut per les condicions que pugui imposar el referit projecte.

«The Times» assegura que dit projecte será presentat y creu poder avensar que'l Govern el farà votar tant rápidament com sigui possible.

Afegeix que'ls acords votats per la representació de minaires, semblen indicar que'l treball pot esser reanudat en les mines tant prompte com la llei hagi rebut la sanció regia y mentres se portin a cap les negociacions pera la reglamentació dels salaris.

Disminució de socors

Londres, 17. — La Federació de minaires de Lancashire y Cheshire ha anunciat que desde la propera setmana seran disminuides en 3'10 francs les pensions que la Federació passa als minaires durant el periode de la vaga.

Conseqüencies de la vaga

Londres, 17. — A Middles Corough els descarregadors se negaren a descarregar una grossa quantitat de carbó alemany destinat a la fábrica del gas.

A Elswick, prop de Newcastle, les fundicions y tallers de construcció han donat ja avís de despedida a más de 13,000 obrers.

A Nottingham la falta de carbó ha obligat a algunes fábriques a tancar les seves portes y a moltes altres a reduir la jornada de treball.

Altra conflicte en porta?

Londres, 17. — Alguns periódics diuen que en els molls y en els centres industrials dels voltants de Londres s'observen simptomes que indiquen la possibilitat d'una vaga pera darrers de la próxima primavera, la qual se farà extensiva a tota la Gran Bretanya.

Afegeixen dits periódics que'ls principals sindicats estan concertant desde la passada tardor una vaga d'una importancia major a totes les que hi ha hagut fins avui día.

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

TEATRE DE CATALUNYA: *Estrena d'El tresor, den Josep Morató.*

Els dos germans Pere y Modest Rocalta porten molts anys sense dirse ni paraula amb tot y viure a la mateixa casa: el silenci entre ells dos sols es torbat per les renyines del mosso y de la minyona, que ja d'anys serveixen fidelment a la família; les paraules que diuen cada un dels dos germans no van adressades mai a l'altre, sinó a l'Enriqueta, la filla den Modest, el darrer lligam que'ls mantenia units en l'anguniós silenci que de tants anys mantenen. La filla ha sapigut quin fou el motiu d'aquesta separació d'ánimes: en Pere va estimar en secret a la mare de la noia, la muller de son germá, peró la seva passió no va caure mai en impuresa, y no ha d'avergonyirse de res quan parlen de la morta. Peró un dubte terrible penetrá una vegada en el germá, y fou una ofensa, aquest dubte, que no s'ha pogut encara perdonar. Mentres els dos germans vivien así, l'un hix cercat consol en la contemplació de l'espai, y lo més alt de la casa s'ha transformat en observatori astronómic; mentres que l'altre s'ha llensat a la febre dels negocis y la fortuna li ha sigut contraria. Quan l'acció de l'obra comensa, se troba en un moment crític: els deutes l'endogalen y no veu manera de sortirsen. La seva ruina arrossegará la felicitat de la filla si no s'afanya a casarla abans la gent no sápiga la seva situació. En Modest crida a sa filla y li descobreix la veritat pera que fassi per manera de que'l seu promés, en Jaume, fixi aviat el día del casament; si no estaran perduts. La noblesa d'ella no s'avé a l'engany, y no voldría que, una vegada casada, se trobés que no havía sigut per ella, sinó per la dot que l'havíen volguda. Y ho diu tot un en Jaume. Les vacilacions den Jaume li fan veure com era veritat lo que temía, y li retorna la paraula compromesa.

En Pere ha endevinat la situació del seu germá y quan aquest preparava les coses pera fugir, trenca'l glas d'aquell silenci de anys, y li obra'ls brassos oferintli la seva part de la fortuna dels Rocalta pera salvarlo. Llavores es quan torna a furgarli l'idea de aquell tresor que deu trobarse qui sab en quin amagatall de la casa, y que debades han cercat més d'una vegada. Els altres no hi creuen, amb el tresor, peró ell, sí. Li diuen que són caborics y somnis d'home fet a mirar les estrelles, peró ell s'obstina en creurehi perqué un home a qui el poble té per bruixot y que de jove havía estat de mosso a can Rocalta, ha deixat fugir paraules compromeledores, les quals revelen que podría dirne alguna cosa.

En Lluis, gran amic den Jaume, el promés de l'Enriqueta, quan la veu abandonada per son amic, sent com l'inclinació que abans sentía per ella s'ha tornat amor. Un día arriba a casa dels germans Rocalta, en el punt de que's treien del davant a un escanya-pobres que no vol donarlos més termes pera cobrar lo que en Modest li deu; y en Lluis s'ofereix a fer seu el deute. En Pere, que ha endevinat el sentiment que porta an en Lluis an aquest acte generós, ho accepta. Peró la Enriqueta, quan en Lluis li confessa que l'estima, no pot deixarse estimar mentres li sembli que hi hagi en aquest amor un fons de pietat.

Confiat en que'l vell servidor de son pare, en Cabra, podría ferli trobar el tresor amagat, en Pere l'ha fet cridar. El vell, que ha comparés pel que l'han fet venir, s'entossudeix en no dir ni un mot quan li parlen dels diners amagats per l'avi Rocalta. Els pregs pera res serveixen, y quan, en Pere, indignat el fa caure d'una empenta, promet dirho an en Lluis que hi es present. Llavores conta an aquest com un día al pujar a les golfes, trobá un home que desenterrava una gerra d'unses. «Aquest home tenía la teva mateixa fesonmia», li diu. Així es com en Lluis descobreix el secret del tresor. El seu pare comensá la fortuna amb un cop de lladre.

El reste de l'obra, ja s'endevina. En Lluis després de molts dubtes decideix fer la restitució dels diners abans d'anarsen pera sempre. Peró l'amor dona una solució millor, y casantse amb l'Enriqueta, salvará la memoria de son pare.

⁂

Aquesta es l'acció de «El tresor», la darrera obra den Josep Morató. Escrita per un altre, aquesta comedia tindría per les línies una mica groixudes de l'argument, un carácter més aviat melodramátic que no de comedia. Peró la sobrietat dels medis de que s'ha valgut l'autor pera omplir els espais d'aquesta armadura, y la correcció literaria del diáleg, l'han salvat de caure en les exageracions en que sense una y altra cosa hauría caigut. Amb pocs personatges y amb poc moviment escénic, sab fer que l'atenció no's desvii mai de l'acció de l'obra. Els temes o motius que poden mantenir fixa aquesta atenció, com el del tresor, el de l'amor den Lluis, les renyines del mosso y la minyona, les enguinies den Modest per sos deutes y la bondat de l'altre germá, en Pere, són temes que's combinen a través de l'acció amb forsa habilitat. Per altra banda, está molt ben trobada la manera de graduar l'acció en intensitat, de manera que a l'acabar el primer acte quedi un gran marge encara en blanc: el públic pot ferse suposicions de moltes menes, y quan se pot conseguir que'l públic ja cerqui la solució per esserne possible més d'una, l'interés de l'obra queda demostrat.

Potser manca en aquest o en aquell dels personatges aquesta o aquella altra cosa que'ls fassi del tot reals; potser, en algun moment, les línies de l'obra prenen un relleu fora de lo que passa en la vida que's vol reflexar. En una paraula: potser hi juga massa paper la convenció. Amb la realitat ja sabem que ha de combinarse els elements convencionals perqué d'altra manera no hi ha teatre possible. Així com les decoracions no són pedra ni fullatge, ni cel ni res de les coses simulades, els personatges no són tampoc els de l'obra sinó actors que s'esforsen en fernos l'ilusió de que sofreixen, de que pensen, de que viuen. Les línies de les accions ordinaries de la vida han de marcarse, d'aprofondirse, perqué si així no fos no's veurien, com tampoc podríen veures desde la sala les arrugues en el rostre dels actors si no fossin pintades. D'aquí que l'autor dramátic fassi que'ls personatges de les seves obres siguin bons, malvats, astuts ,soperbs, rencuniosos en un grau més alt del que an ell li ha semblat que ho són en la vida. Y els sentiments y les passions han de tenir també en el teatre una intensitat superior al que revelen a la nostra penetració les persones del nostre teatre. L'imaginació treballa en aquesta amplificació. Lo que cal es que l'amplificació segueixi exactament les línies de la realitat, que'l perfil y la forma total no siguin deformades. Cal, en una paraula, que's conegui a la realitat en el fons o a través de la convenció. Aquesta es la dificultat enorme del teatre. Moltes vegades, se perden al fer l'amplificació les línies de la realitat, y diem llavors que l'obra es falsa o imaginaría o absurda. L'autor ha de fer com el fotógraf: trobar la distancia deguda entre l'objectiu de la máquina y allò que vol impressionar. Una mica més endavant o més endarrera de la distancia justa, obtindría una imatge deficient. Queda després una altra tasca: la de retocar. Uns ne són enemics y la condemnen en nom del naturalisme o del realisme y altres creuen que en això está l'art y la defensen en nom de l'arbitrarisme.

En «El tresor», hi ha moments en que la enfocada no es la que deuría esser pera que l'impressió fos justa; peró en altres moments dona una imatge exacta, de fort plasticisme psicológic com en les escenes finals del segon acte, que, malgrat la seva llargaria, no fadiguen l'atenció, sinó que més la fixen com més avansa l'acció. El personatge del vell servidor, en Cabra, es una troballa. De la manera de jugar el diáleg y de l'estil de la obra, res se'n pot dir que no sigui elogiós. En el seu conjunt es, doncs, «El tresor», una obra ben estimable que quedará en el repertori.

⁂

Ben acertada la direcció escénica den Jaume Borrás. Els actors, coneixedors cadascú del seu paper, fan molt pera l'éxit de la obra. En Carles Capdevila s'hi mostra gran actor característic.

Bestia assenyalada, quadro dramàtic en un acte, den D. y V. Corominas.

Quan, encara no fa dos mesos, va estrenarse al teatre Apol aquest quadro dramátic, no'n parlárem per no havernos quedat espai pera anarlo a veure. La revista «La Escena Catalana», acaba de publicarlo. Aquest genre del quadro dramátic—en el qual ja tenim obres mestres com «Lladres», de l'Ignasi Iglesias, y «La moria», den Pompeu Crehuet—ha de tancar en un marc limitadíssim elements que no poden ésser molts, peró que han de tenir, per això mateix, un fort relleu; y ha de donarse a l'acció rápida y senzilla, tota l'intensitat de les tragedies.

«Bestia assenyalada» cau de ple dintre aquest genre dramátic. L'acció es breu, forjada amb ben pocs elements escénics: Una botiga d'espardenyer, en un poble; a mitja tarda d'un día de tardor. L'espardenyer, en Ramon, es un jove magre, coix, geperut. Sols l'amor de la seva pobre mare li queda en el món. Tots els del poble se'n riuen y fan mofa de la seva desgracia. Así s'ha anat encongint el seu cor amb totes les rencunies y totes les amargors. Poc a poc s'ha tornat dolent, malcor. Una serie d'escenes en les quals, per sota'l curs de vulgars converses, s'hi desprén un halé de realitat, preparen sense efectés melodramátics el desenllás trágic: el geperut se tira daltabaix a l'anar á senyalar el rosari en el campanar del poble. Una malaltía de pit el tenía ferit de mort. La noia que ell en silenci estimava ha volgut passarli un décim de la loteria pel gep. Tothom el tenía per murri: «bestia senyalada», li deien.... Tots han contribuit an aquest esclat terrible de desesperació, y es tot el poble el responsable de aquesta mort.

A Italia inclourien aquesta obra en el «Teatre Guignol», compost d'obres d'aquest carácter, rápides, sense gaire desenrotllo pera arribar a un cop de tragedia. D'aquest teatre n'estava anunciada una serie de representacions per una companyía italiana que s'hi consagra exclusivament. A Fransa dirien que es el «dait-divers» al teatre, que un autor, Méténier, ha convertit també en una especialitat, després de l'exemple de les primeres obres de Maeterlinck. «Bestia assenyalada» es, dintre d'aquest genre, de les més sobries, de les més naturals, sense cap intent d'sépater le bon bourgeois». Es un tros de la vida vulgar en la qual, la tragedia no pot tenir un desfogament líric, y botega intensament sense paraules.

ALEXANDRE PLANA

ESPECTACLES

GRAN TEATRE DEL LICEU—Temporada de primavera de 1912. Gran companyia de Opera Italiana de primisimo cartello. Inauguració, el día 7 d'abril.—Segueix obert l'abonament a diari per 20 funcions, a primer torn; per 12 funcions, a segón torn; per 8 funcions, y a tardes en dies festius, per 4 funcions. En la Administració d'aquest teatre, San Pau, 1, bis, de 10 a 12 de 4 a 7 tarde, y de 9 a 11 nit.

Les funcions del primer torn se verificaràn precisament els dimars, dijous y diumenges de cada setmanana.

Les del segón torn se verificaràn aixi mateix els dimecres y dissabtes.

Teatre Circo Barcelonès

GRAN CINEMATOGRAF

Avui, dilluns, sessions completes de quatre a set tarde y de nou a dotze nit, 20 pelicoles, 20, de rigurosa estrena: figurant, entre elles, les de gran éxit,

EN PLENO VERANEO
VÍCTIMA DEL HONOR

PREUS ECONÓMICS

Palcs sense entrada, 1 pesseta: butaca de preferencia, o'50; entrada a platea, o'25; primer pis, o'15; segon pis, o'10.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia còmic-dramàtica de l'eminent primer actor

RICARD CALVO

primera actriu

RAFELA ABADIA

Avui, dilluns, nit, a un quart de deu. Funció extraordinaria a benefici dels porters y acomodadors d'aquest teatre. El poema dramàtic en 4 actes, de Sem Benelli,

La cena de las burlas

y la preciosa comedia, joia del teatre clasic, del mestre Tirso de Molina,

El vergonzoso en Palacio

Demà, dimars, diada de Sant Josep, tarde, a les quatre. Ultima representació de

Cyrano de Bergerac

Nit, a un quart de déu. «La Dolores» y «El Alcalde de Zalamea». Ultima representació. Dissabte, benefici de la primera actriu Rafela Abadía. «La dama boba» y «La luna de la sierra.»

Se despatxa a comptadoría.

Teatre Tívoli

Avui, dilluns; tarde, a les cinc. Butaques, o'70 ptes.; entrada, o'22 ptes. Magnífic vermouth (3 actes) «La casta Susana» per A. Arrieta, R. Vidal, P. Fernández, L. Rodriguez, Pedrola, Tejada, etc. Nit, a un quart de déu. Butaques, 2 ptes.; entrada, o'52 ptes. El millor programa de Barcelona: Primer: Exit enorme (2 actes) «Anita la risueña» gracia sens igual, según: Exitàs verdaderament gran,

El principe Casto

gracia y alegría per tot arreu, riallades sens compte, xistos colossals, presentació espléndida en decorat y trajos. Demà, dimars, diada de Sant Josep, dues grans funcions, a dos quarts de quatre y a dos quarts de dèu. En estudi, «S. A. R.»

Teatre Novetats

Gran companyia dramàtica de

Villagómez

Avui, dilluns, nit, a un quart de deu. Primera representació de la magnífica comedia en quatre actes,

RAFFLES

Magnífica presentrció. Dimars, diada de Sant Josep, dues grans funcions, tarde, «Raffles», nit. «El adversario». Se despatxa a comptaduría. Continua obert l'abonament a dies de moda.

LA RABASSADA

Atraccions Americanes

Scenic Railway, Water Chute, Bowling Alleys Cake-Walk, Casa encantada, Palau de cristall, Palau de la rialla, Passeigs, etc.

Entrada, O'25 ptes.

sense dret a escullir atracció.

Teatre de Catalunya

(ELDORADO)

Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans

Avui, dilluns, a les nou: Quarta representació de la nova y extraordinariament aplaudida comedia en tres actes,

EL TRESOR

original de Josep Morató, y

Estrena de MARINESCA

comedia en un acte, original de Pere Colomer y Fors.—Demà, dimars, diada de Sant Josep. Tarde y nit. Les dues obres noves, «El tresor» y «Marinesca».—Dissabte próxim: Estrena de la comedia en dos actes, de M. Folch y Torres, «La germaneta».

TEATRE CÒMIC.—Dimars, 19, diada de Sant Josep. Grandioses funcions per la companyia de l'eminent tenor P. Rios, Tarde, a tres quarts de quatre, funció sencera, dues obres. Primer: L'opera eu 4 actes, «La bohemia», pel gran tenor senyor Rios, senyora Casals y demés artistes que la representaren amb sorollós èxit la nit del día 10. Segon: La molt aplaudida sarsuela «El duo de la africana» pel senyor Rios. Nit, a un quart de deu: Programa fenomenal. Primer: La famosa opereta en tres actes «El conde de Luxemburgo» pel senyor Torrijos y principals parts de la companyia, Segón: La melodiosa ópera «Cavalleria rusticana» per les tiples senyores Casals y Parici, senyors Rios y Sanahuja. Interpretació magistral.

Preus: tarde o nit, 1 pesseta entrada y butaca. Se despatxa a comptadur'a,

Teatre Apolo

Avui, dilluns, nit, a les nou, funció monstre: 2 drames d'èxit, 2.—El drama en 4 actes

Otelo o el moro de Venecia

y el célebre drama en 3 actes

LA PASIONARIA

desempenyat magistralment pel senyor Rojas y la senyora Puchol.—Demà dimars, tarde y nit, «Otelo o el moro de Venecia» y «La pasionaria».

Cinematógrafs

SALA MERCE - Cine y Grutes

CINEMATOGRAF

Gran èxit de les pelícoles «Fuego», «Un capitán malicioso», «El forastero», «Presumido aleccionado» «Imitando al maestro», «El monte Rosa», la nova «Revista Gaumont» y algunes cintes més.

Grutes. — Espectacle original y sorprenent y atraccions sempre noves a les *Grutes*, nomenades el «Palau de la rialla».

Diumenges y dies festius, sessió matinal de onze a una, amb *espléndits regals* als nens y nenes.

Ideal Cine

Corts, 605 y 607, entre Passeig de Gracia y Rambla de Catalunya.

Tarde, de sis a vuit, quarta y última d'abonament a benefici de la

Beneficencia Escolar

Nit, programa especial d'estrenes: «Actualidades núm. 2», «Cura de un conquistador», «En defensa de la patria», y la interessant pelicola de 500 metres,

EL AMO DEL DESIERTO

Exit immens de la de 500 metres,

Almas en tortura

Demà, festa de Sant Josep, gran vermouth

Concerts

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - 3, GIRUOL, 3

Avui, tarde y nit, «La manzana del Paraíso». Exit, ovació, deliri, ROSITA GUILLOT.—Exit de Mlle. LUCETTE YANE, chanteuse a voix et transformations. LOS MINGORANCES, celebre parella de ball de fama mondial, y mademoiselle LOUISE D'AX, chanteure a voix,—Dimecres, día 20. debut d'una nova Troupe.—Divendres, 22, estrena de la «Gran revue».

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7

Totes les tardes, a les tres: Gran troupe de Varietés.

Totes les nits, a les deu — La 2ème Revue de l'Alcazar (Grandiós éxit)

Gran Edén Concert

Asalto, 12 y Telefón, 2461

Tots els dies; tarde, a dos quarts de quatre, nit, a dos quarts de deu: Grans espectacles en els que prenen part 32 artistes.

Entrada lliure. Butaques gratis. Foyer reservat.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

16 de mars de 1912

Moviment de Borsa

Per venir amb poca variació els canvis dels mercats reguladors, no ha sigut molta l'animació en nostra Borsa. Potser també hi ha influit certa indecisió en els negocis per esser vigilia de festa.

A París tanca l'Exterior Espanyol a 95'20; els Nords a 448; els Alacants a 439; els Andalusos a 298, y els Plates a 440.

BORSA DE MADRID

Interior comptat	85'30
— fi de mes	85'30
— — pròxim	.....
Amortisable 5 per 100	.....
— 4 per 100	.....
Banc d'Espanya (accions)	450'00
Accions Tabacalera	280'00
Riu de la Plata	.....
Sucrera preferents	45'25
— ordinaries	.....
— obligacions	80'00
Francs	107'75
Lliures	27 20

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Paper
Londres, 90 dies vista	.....	26'78	.....
— xec	.....	.....	27'23
París, xec	7'85	.....	7'85
Madrid y plasses banca, a 8 d'v.	.....	0'30	.....

Efectes públics espanyols

	Oper.	Diner	Paper
Deute Inter. fi de mes (abril).	85'30	85'275	85'30
— — fi pròxim	.....	.....	.....
— — comp., serie A...	87'00	.....	.....
— — — — B...	85'95	.....	.....
— — — — C...	85'95	.....	.....
— — — — D...	85'55	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
— — — — F...	.....	.....	.....
— — — — G.H.	87'50	.. .	.....
— — — dif. series.	.. ..	.....	.....
— Amort. fi mes (15 maig).	.....	.....	.....
— — comp., serie A...	101'15	.....	.....
— — — — B...	100'95	.....	.....
— — — — C...	101'00	.....	.....
— — — — D...	.....	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
— — — — F...	.....	.....	.....
— Amort. fi de mes (abril)..	.....	.....	.....
— — comp., serie A...	.....	.....	.....
— — — — B...	.....	.....	.....
— — — — C...	93'40	.....	.....
— — — — D...	.....	.....	.....
— — — — E...	... .	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
Títols Deute Mun., 1903-4-5...	.....	.....	.....
— — — 1906.....	95'65	95'75	95'85
— — — 1907.....	.....	95'75	96'00
— — Reforma 1908....	94'85	94'50	95'00
— — Maig 1899. Ensxe.	.....	.....	.....
— — Abril 1907, Ensxe.	.....	.....	.....
— — Mun. de Sarrià....	.....	99'75	100'25
Emprèstit Diputació Prov.....	.....	101'25	101'75
Port de Melilla y Xa'ariaes...	. ...	107'50	108'00

Obligacions comptat

	Oper	Diner	Paper
Nord d'Esp., prior. Barcelona.	.....	... .	.....
— Lleida, Reus, Tar..	.....	... .	.....
— Villalba a Segovia.	.....	95'85	96'00
— esp. Alm. Val. Tar.	95'85	95'75	96'00
— Osca a Fr.ª, alt. lín.	95'65	95'50	95'75
Mines Sant Joan Abadesses....	.....	81'00	81'50
Tarragona a Barc. y Fransa...	.....	58'00	58'25
Madrid, Sarag. Alic., serie A..	106'75	106'50	107'00
— — — B..	.....	103'25	103'50
— — — C..	95'85	95'85	96'15
— — — D..	96'00	96'00	96'25
Madrid a Barcelona, directes..	.....	.....	.....
— — Reus a Roda.	.....	57'35	57'65
Alm. Val. y Tarrag., no adher.	....	62'00	62'50
— — adherides..	77'85	77'75	78'00
Mad. Zam. Or. Vigo, em. 1880.	48'25	48'00	48'50
— — — 1883.	.....	48'00	48'50
— — serie G y H.	79'50	79'00	79'50
Asturias, Gal. y León, 1.ª serie.	.....	.....	.....
— — 2.ª hipo.	.....	.....	.....
Valladolid a Med. de Rioseco.	.....	.....	.....
Madrid, Cáceres, Port., serie 1.ª.	.....	104'75	105'25
— — — 2.ª.	.....	.. ..	.....
— — — 3.ª.	.....	95'75	96'25
— tots els cent. impars.	.....	.....	.....
Basc-Asturià, 1.ª hipoteca	.....	.....	.....
— 2.ª —	105'00	104'75	105'25
Cariñena a Saragossa.....	.....	... .	.....
Olot a Girona.....	.....	94'25	94'75
Companyia General Tramvies.	.....	97'00	97'50
— An. Tr. Bar. Ens. G.	.....	.....	.....
— Tr. Bar. S. A. y ext..	.....	98'00	98'50
— Barc. Elec. (juliol) ..	.....	101'25	101'75
— — (abril)...	.....	94'25	94'75
Companyia Transatlántica	.....	94'50	95'00
Canal d Urgell.....	.....	.....	.....
Soc. Gen. Aigües Barc. (juliol).	.....	77'00	77'50
— — — (abril).	.....	94'00	94'50
Comp. Gen. Tab. de Filipines.	.....	101'50	102'00
General Sucrera d'Espanya...	.....	80'00	80'50
Comp. Asfalts Asland.....	.....	... .	.....
— preferents	....	94'25	94'75
Port de Barcelona, emp. 1905.	....	.....	.....
— — — 1908.	105'00	.....	.....
— — Circul. 1909.	....	.....	.....
— — — 1910.	.....	.....	.....
— — — 1911.	.....	.....	.....
— — — 1912.	.....	.....	.....
Port de Tarragona..... ...	.....	101'85	102'35
Bonos pref.—Comp. reg. Ebre.	.....	92'75	93'25
Foment Obres y Construc....	.....	98'75	99'25
Comp. Cotxes y Automòbils..	.....	99'50	100'00
Siemens Schuckert, Ind. El c.	.....	98'25	98'50
Societat Valenciana Elec	.....	101'75	102'25
Navegació y Industria.....	.....	93'25	93'75
Societat Carbons de Berga ...	.....	96'75	97'25

Accions fi de mes

	Oper.	Cada acció ptes.	
F. C. Nord d'Espanya.....	483'50	484'00	485'25
— Madrid a Sarag y Alac..	473'75	474'25	474'50

	QUEDA Oper.	Diner	Paper
Banc Hispano Colonial	.....	.....	.....
— Prestams y Descomptes..	.....	.....	.....
Catalana General de Crèdit...	.....	.....	.....
Societat de Crèdit Mercantil...	.....	.....	.. ..
F. C. Med. a Zam. y Or. a Vigo.	24'10	23'90	23'95
Comp. Reial Canalisació Ebre.	.....	38'25	39'00
Ferrocarrils Andalusos	64'80	.. ...	.....

BORSI Y CANVIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÁ, *Rambla del Mitj, 22.*

Borsí del matí

	Obre	Tanca
Interior. fi de mes	85'27	83'27
Alacants, fdem	95'10	95'15
Nords, fdem	97'00	97'05
Orenses fdem	23'80	24'00
Colonials, fdem	.....	.....
Andalusos, fdem	.. ..	64'85
Cotons	N'D.	.....

Borsí de la tarde

	Obre	Tanca
Interior, fi de mes	84'30	84'30
Alacants, fdem	94'85	94'85
Nords, fdem	96'80	96'80
Orenses, fdem	23'80	23'80
Colonials. fdem	.....	....
Andalusos, idem	64'80	64'90
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons	N'D.	.....

Canvis de moneda

Alfons	7'45 p. 100
Isabel	10'45 —
Unses	7'55 —
Or de quatre durus	7'05 —
Or de un y dos durus	5'45 —
Dollars	10'45 —
Lliures esterlines	27'00 ptes.
Francs	7'60 p. 100
Marcs	132'50 —

Plassa de Barcelona

VINS

Informació de la casa ARNÓ, MARISTANY Y C.ª

Les operacions realisades durant la setmana han estat de menys importancia a Catalunya que a la Manxa y Alacant; mes per tot hi ha una fermesa indiscutible y cap tendencia a la baixa com volen veure alguns, sinó una marcada inclinació a millorarse el preu a mida que passa el temps y dona lloc d'arrelarse més y més la convicció de poques existencies en poder del cultiter y no gaires en mans del comers.

A mitja anyada, poques vegades la propietat se troba més vuida. Les sortides de vi cap al consum local, al nord d'Espanya y a l'extranger segueixèn essent importants: havent contribuit molt en aquest estat de coses, la permanencia dels preus a l'altura moderada y ben embaliorada que's troben y que tot y essent remuneradors pel cultiter, han sigut abordables pel comerciant.

El stok comercial, o siguin les existencies a casa de l'exportador especulador o detallista, s'ha refet quelcom.

Han perdut interès els negocis de vins futurs que's miren amb algun recel: y a Fransa la major importancia està en les revendes entre tractans que han pres nova volada mancanthi la mercadería per tractar directament amb el pagès. Allà els vins de gros negoci han experimentat una nova puja de un y mitg a dos francs hectolitre.

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILI GAISSERT Y C.ª, *carrer Princesa, 62.*

HAVRE, 16 *de mars*

Café (good average)	Obre	Tanca
Mars	85'00	86'00
Maig	84'00	84'00
Juliol	83'00	83'00
Setembre	83'00	83'00

Compradors.

NOVA-YORK, 16 *de mars*

Café (Tipu núm. 7)	Obre	Tanca
Mars	.....	13'38
Maig	.....	13'44
Juliol	.....	13'53
Setembre	.....	13'64

Sostingut.

PARÍS, 16 *de mars*

Sucre (núm. 3)	Obre	Tanca
Mars	48'87	.....
Juliol-Agost	49'87	.....
4 Octubre	37'12	.....

Sostingut.

HAMBURG, 16 *de mars*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Mars	15'35	.....
Maig	15'55	.....
Agost	15'75	.....
Octubre-Desembre	11'62	.....

Sostingut.

LONDRES, 16 *de mars*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Agost	15/3 3/4	.....
Octubre-Desembre	11/5 1/4	.....

Calma.

LLANA

HAVRE, 16 *de mars*

Buenos Aires	Obre	Tanca
Maig	169'00	.....
Setembre	168'00	.....

PEBRE

HAVRE, 16 *de mars*

Tellicherry	Obre	Tanca
Mars	63'75	.....
Maig	64'50	.....
Juliol	65'25	.....
Setembre	66'00	.....
Desembre	66'75	.....

METALLS

LONDRES, 13 *de mars*

Coure	63	15 ..
Estany	186	5 ..
Plom	15	17 6
Plata	26	13/16 .

BLAT

París

4 de mars	27'80

COTONS

LIVERPOOL, 15 *de mars*

	Obre	Oper.
Mars-Abril	5'86	5'87
Maig-Juny	5'86	5'87
Juliol-Agost	5'84	5'85
Octubre-Novembre	5'73	5'74

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas.	175 a 177	169 a 171	166 a 169
Altres ports...	... a ...	167 a 168	163 a 165
	Fully mid	Middling	Lowmid
N.-Orl.-Texas.	162 a 164	157 a 159	... a ...
Altres ports...	... a ...	155 a 157	151 a 153

BESTIAR

Dia 16 mars

Moltons cartagenesos	Ptes.	2'25
Ovelles —	—	2'05
Corders —	—	2'25
Moltons castellans	—	2'25
Ovelles —	—	2'15
Corders —	—	2'20

Existencies regular. Preus en calma.

Tocinos del país	Ptes	2'25
— Valencia	—	2'10
— Extremenys	—	2'05

Preus ferms.

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. RIGÁS.

Dia 16 de mars

Els 100 kilos, fóra consums

Andalús, nou	de 91'50 a 103'00	pessetes
Tortosa	de 120'00 a 135'00	—
Borges	de 125'00 a 139'00	—
Baix Aragó	de 130'00 a 145'00	—

Estació del Bogatell: Arribades .... 6 vagons

— — Existencia.... 15 —

OLIS REFINATS

En caixes de 6 bidons de 4 litres

Regàs, extraverge	7'50	pessetes cada una
— superfi	6'50	— —
La Trompeta	5'50	— —

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *plassa Antic Born, 14.*

Dia 9 mars

Preus per 100 kilograms franc envàs y estació o molí de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 15/16 per 100 àzoe	.....
Sulfat ferro cristallisat	10'50
— — pols	6'50
— — cristallisat per 10 toneladas	7'00
— — pols — 10 —	6'50
— amònic 20/21 àzoe	6'50
Clorur potassa 80/85 equivalent a 50/55 per 100 potassa pura	42'00
Sulfat potassa 90/95 equivalent a 48/50 per 100 potassa pura	26'00
Superfosfat cals mineral 17/18 per 100 àcid fosfòric soluble	10'00
Superfosfat cals mineral 16/18 per 100 àcid fosfòric soluble	7'35
Superfosfat cals mineral 15/20 per 100 àcid fosfòric soluble	8'40
Superfosfat cal òssos 15/20 per 100	9'25
Escories Thomas 16/18 per 100 àcid fosfòric soluble	11'00
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 20/100 puresa	8'50
Sofre en sacs de 40 kilos; el sac	.....
— — — 20 — —	9'00
— flor en sacs de 50 kilos; el sac	4'10
	11'00

Mercats extrangers

ESTACIÓ ENOTÉCNICA D'ESPANYA A CETA

PREUS DE PRODUCTES AGRICOLES ESPANYOLS Y ALTRES EN LES PLASSES DE CETA Y MARSELLA

Olis: els 100 kilograms, Borges, de 125 a 135 francs; Aragó, de 140 a 145; Andalusia, de 129 a 130, Tortosa, de 120 a 130.

Alcools: de vi, bon gust, de 170 a 175 francs hectòlitre; de brisa, de 130 a 135; Nord, de 00 a 00; Nord extrafi, de 68 a 70; d'industria, de 00 a 00; cognac, de 00 a 00.

Sucres: de 85 a 87 francs els 100 kilogs.; cristallisats, 79 a 80; *en entrepot*, de 56 a 58; bords, de 48 a 50; en brut, blancs, de 48 a 50; rojos, de 43 a 44.

Fruites: peres, de 00 a 00 francs; prèssecs, de 00 a 00; raïm, de 00 a 00; pomes, de 30 a 38; albercocs, de 00 a 00; cireres, de 00 a 00; magranes, de 00 a 00 el mil; llimones, de 30 a 40 el mil; taronges, de 35 a 45 francs; mandarines, de 35 a 45; melons, de 0 a 0 dotzena.

Fruites seques y llevors: ametlles d'Alacant, de 000 a 000; de Cartagena, de 000 a 000; de Mallorca, de 220 a 245; amb closca de Tarragona (mollar), de 120 a 130; de Cartagena, de 100 a 110; avellanes de Tarragona, de 170 a 172; ab closca, de 70 a 75; panses de Málaga, de 6 a 10 francs la caixa de 10 kilos; de Dènia, de 65 a 70 francs els 100; cireres seques, de 150 a 200; figues, de 30 a 35; pinyons, de 180 a 190; cacauets, de 00 a 00; anís de Málaga, de 80 a 90; comins de 00 a 00; escalola, de 30 a 32.

Llegums (verdes y seques): ceves, de 20 a 28 francs; alls de 65 a 70; patates; de 00 a 00; noves de 18 a 20, llantíes, de 26 a 38; mongetes, de 20 a 35; pèsols, de 35 a 45; faves, de 00 a 00; tomàtecs, de 40 a 45.

Forratges: herm, de 8 a 9 francs; aufals, de 7 a 8'00; palla, de 4 a 5; garrofes, de 14 a 16; segá, de 14 a 17 els 100 kilograms.

Suros: els mil, superfí, de 50 a 60 francs; fi, de 40 a 50; ordinari, de 35 a 40.

Varis: safrà, de 90 a 100 francs kil.; pebre molt, dols, de 100 a 150 els 100; mares de ví, de 25 a 35; el grau d'àcid tartàric, de 1'00 a 1'05; tartà en brut, de 00 a 00; el grau de bitartrat, de 0'00 a 0'00.

VINS ESPANYOLS A CETA

Alacant, de 13 a 15 graus, de 00 a 00 francs hectòlicre; Alacant, de 11 a 12 id. de 26 a 28 id., id.; Benicarló, de 12 a 13 id., de 00 a 00 id., id.; Catalunya, de 10 a 12 id.; de 24 a 26; Priorat, de 11 a 12 id., de 26 a 28; Tarragona (Vendrell), de 12 id., de 00 a 00; Utiel (tipo Aragó), de 10 a 11 id., de 26 a 28; Valencia, de 10 a 12 id., de 25 a 27; Valencia, rosat, de 12 id.; de 26 a 28; Vinaròs, de 10 a 12 id., de 00 a 00: Moscatell (9 a 10° licor), de 15 id., de 00 a 00; Mistela blanca (9 a 10° licor), de 12 a 15 id., de 00 a 00; Mistela roja (9 a 10° licor) de 12 a 15 id., de 00 a 00; Vi blanc sec de Valencia, de 11 a 12 id., de 26 a 28; Vi blanc de la Manxa, de 11 a 12 id., de 27 a 29; Vi blanc de Catalunya, de 10 a 12 id., de 26 a 28; Xerès y Málaga, ordinaris y superiors, de 50 a 250 francs.

Ceta, 15 de mars de 1912. —El director de l'Estació, *Lluis Arizmendi.*

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE, 20. - BARCELONA

Negociem cupons Deutes Interior y Amortisable 4 per 100 y Obligacions Carbons de Berga, Cotxes y Automòbils, Municipals y Ferrocarrils, venciment primer de abril.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 tel.

Una
PASTILLA VALDA
á la BOCA
constitueix
LA SEGURA PRESERVACIÓ
dels mals de gola, cadarns, rogalls, refredats, bronquitis, etc.
LA SUPRESSIÓ INSTANTÁNEA
de l'ofech, dels accessos d'asma, etc.
LA CURACIÓ RÁPIDA
de totes les malalties de pit.
Encarrech molt important:
DEMANÉU, EXIGIU
á totes les farmacies
LES VERITABLES PASTILLES VALDA
que's venen SOLAMENT en CAPSES
de Ptas. 1.50
y que porten el nom VALDA
Agents Generals: Vicens FERRER y C.ª
BARCELONA
Formula: Menthol... 0,002 Eucalyptol 0,0005 Anetol-Goma

MOBLES DE JORBA
Exposició de totes classes en un grandiós magatrem y tallers
HOSPITAL, 101

SE COMPRA mobles, pianos, caixes de capdals y objectes. Passatge Pont de la Parra, 6 (Reforma).

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors, desde'l 3 per 100 anyal, en lletres, propietaris, industrials y comerciants, desde'l 1 1/2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre genres, pianos, carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

A PLASSOS
Mobles, Sillerles, Llàmpares, etc.
— Carrer de Sant Pau, 54 —

ESQUELES MORTUORIES
SE'N ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES TRES DE LA MATINADA

BIBLIOTECA CLÁSSICA CATALANA
Editor - impressor ARTUR SUÁREZ || 84, Universitat, 84 BARCELONA
GRAN CUPÓ REGAL
En virtut d'un conveni entre EL POBLE CATALÁ y la Biblioteca Clàssica Catalana s'entregaran al portador d'aquest cupó les obres següents:

Historia de Catalunya, den Bofarull, traducció catalana, trenta tomos	15	volums
Crònica o comentaris del rei en Jaume I, feta y escrita per ell mateix en sa llengua natural	1	»
Els Almogàvers, F. de Moncada. Expedició de catalans y aragonesos	1	»
Crestomatia de la Llengua Catalana. Prosa y vers. Desde'l IX sigle al XIX, per Antoni Bulbena	2	»
Les obres del valerós cavaller y elegantíssim poeta Ausias March	1	»
Literatura Catalana	1	»
Tomos revistes	3	»
Total	24	volums

Totes aquestes obres van ricament enquadernades, essent una veritable joia, indispensable en tota biblioteca.

El seu preu es de 135 pessetes, però presentant aquest cupó se reduirà a 115 pessetes y, además, se concedirà el pagament a plassos mensuals de «cinc pessetes», entregantse tota l'obra al firmar la pólissa de compra.

BODES Y BATEIGS
Gran assortit y varietat de capses y bossetes a preus econòmics. Venda a l'engròs y menuda.—FÁBRICA Y DESPAIG: 33, SANT PAU, 33

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 3 fins a 15 pessetes al mes. Carrer del Brac, núm. 70, entressol, primer.

Gran Diploma de Honor y 10 Medallas
RELOJ ORIÓN AFINACIÓN CRONOMÉTRICA
VÉNDESE EN LAS RELOJERÍAS

FORA PÈL MOIXÍ
Els POLVOS COSMÉTICS DE FRANC tresen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del còs, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es útil fins a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, para que aixi puguin destruirlo. UN POT, 2'50 ptes. — S'envia certificat per correus si per endavant se reben 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro Mutu o segells de correu.
Farmacia Borrell
CONTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52, — BARCELONA

Perllongació de l'existencia
RETRASSAR LA VELLESA Y LA MORT: VISTA-RICA
Demani vostè el notable llibret «HABLA EL MAESTRO», y gosará de bona salut, sense metges ni medicaments y el malalt se veu aviat lliure de la malaltia, indisposició o dolencia. D'aquest notable estudi eminentment práctic queda un reduit nombre d'exemplars que s'enviegaran gratis als primers solicitants.—*Providencia*, 61, «LA SALUD», Barcelona.

HERNIATS D'AMBDÓS SEXES
Vostre mal, sense operació cruenta, pot ayui curarse, radicalment?
El membret diu: «REAL ACADEMIA DE MEDICINA Y CIRUGÍA.»
«En la sesión celebrada en el día de hoy por esta Real Academia de Medicina se ha dado »cuenta de la comunicación de V. y presentada la vitrina que contiene los aparatos para la »taxis (*reducción*) y curación de las hernias, que ha tenido á bien dirigir á esta Corporación: »y tengo la satisfacción de participarle que dichos aparatos constituyen lo más perfeccionado »y útil hasta el día conocido para la curación de las hernias (1), lo cual demuestra en su autor »un concienzudo estudio de las condiciones individuales del paciente, tanto anatómicas como »mecánicas y de resistencia para poder graduar convenientemente cada aparato. Lo que me »complazco en comunicar á V. para su satisfacción y efectos consiguientes. — Dios guarde á »V. muchos años. — Murcia, 16 febrero 1912. — El presidente, Francisco Medina. — S. D. PE»DRO RAMON, ortopédico-especialista, BARCELONA: Despacho, CARMEN, 38, PISO 1.º»
(1) Enténguiho bé el llegidor y no ho olvidi: *Lo más perfeccionat y útil fins el día, consisteix en la curació de les hernies.* Consultes y opuscles, en aquest Despaig: referencies, tots els metges de significació.